

KRANJ, Torek, 30. 12. 1969

Ustanovitelji: obč. konference SZDL
Jesenice, Kranj, Radovljica, Šk. Loka
in Tržič. — Izdaja CP Gorenjski tisk
Kranj. — Glavni urednik Igor Janhar
— Odgovorni urednik Albin Učakar

LETÖ XXII. — Številka 99

Cena 50 par

List izhaja od oktobra 1947 kot teknik
Od 1. januarja 1958 kot poltednik,
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko,
Od 1. januarja 1964 kot poltednik,
in sicer ob sredah in sobota b

GLAS

GLASILO SOCIALISTICNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Srečno in zdravo 1970

10-letnica obrtnega podjetja Kladivar iz Žirov

Minulo nedeljo, 28. decembra, je kovinsko obrtno podjetje Kladivar Žiri praznovanje

Dedeck Mraz v Škofji Loki

Ljudska knjižnica v Škofji Loki letos že peto leto zapored organizira praznovanje

MISLITE
PRAVOČASNO
NA STANOVANJE

**zato
varčujte
pri**

**Gorenjski
kreditni
banki**

ki vam odobri
NA PODLAGI
PRIVARČE-
VANE
DENARJA

kredit
po 2 % obrestni meri

Obenem sodelujete pri nagradnih žrebanjih, če varčujete najmanj za dobo dveh let.

Io 10-letnico obstaja, ali točneje — 10-letnico prehoda od storitvene na industrijsko de-

javnost. Ob tej priliki so v Dobračevem odprli nov proizvodni obrat, ki ga je zgradilo domače gradbeno podjetje Remont. Celotni stroški (adaptacija nekdanjih hlevov, instalacije, nabava strojev in druge opreme) znašajo 650 tisoč N din.

Kladivar ima danes 70 zaposlenih in doživlja nagel razcvet. To je pravzaprav nenačadno, kajti še pred dvema letoma je bil tik pred propadom. A z razširitevijo proizvodnje na elemente za avtomatizacijo, predvsem na vibracijske oddajnike in elektromagnete, so uspeli premagati težave. Letos so ustvarili 2 milijona 300 tisoč N din bruto dohodka, v letu 1970 pa upajo, da se bo ta vsota povečala za nadaljnajih 1 milijon 900 tisoč N din. — lg

J. K.

Še ena bencinska črpalka v Kranju

Včeraj dopoldne je Petrol iz Ljubljane na Zlatem polju v Kranju odprli že šestnajsto bencinsko črpalko na Gorenjskem.

Visoka odlikovanja za sindikalne delavce

Ob 50-letnici KPJ, Skoja in sindikatov je predsednik republike Josip Broz - Tito odlikoval za dolgoletno delo v sindikalni organizaciji trinajst sindikalnih delavcev iz kranjske občine. Danes (torek) bodo dobili odlikovanja: Jakob Stibrelj, Tončka Mohor - Kalan, Stane Božič — red zaslug za narod s srebrno zvezdo; Slavko Zalokar, Miha Sekne, Stane Matelič, Miroslav Nadižavec, Franc Jenko — red dela z zlatim vencem; Ljubo Ravnikar, Edo Resman, Maria Strajnar — red zaslug za narod s srebrnimi žarki; Daniela Gril, Stane Toplak — red republike s srebrnim vencem.

Izdaja in tiska ČP »Gorenjski tisk« Kranj, Koroska cesta 8. — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 (stavba občinske skupščine) — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135. — Telefoni: redakcija 21-835 21-860; uprava lista, magloglasna in naročniška služba 22-152 — Naročnilna: letna 32, polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Mali oglasi: beseda 1 din, naročniki imajo 10 %, popusta. Neplačanih oglašov ne objavljamo.

V skladu s poslovno politiko podjetja vabi Združena lesna industrija Tržič k sodelovanju delavca, ki si je pridobil strokovne izkušnje v gospodarskih organizacijah s področja razvoja podjetij in ki ima veselje do dela na tem področju.

V TA NAMEN OBJAVLJA
ZDRUŽENA LESNA INDUSTRIJA TRŽIČ
po sklepu komisije
za sprejem naslednje prosto delovno mesto:

inženir razvoja

poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

1. da je diplomiran strojni ali lesni inženir
2. da ima vsaj 3 leta ustrezne prakse

Osebni dohodki so določeni z pravilnikom
Poskusna doba je 6 mesecev

Možnost nastopa službe takoj

Stanovanje po dogovoru

Prijave z življenjepisom, podatki o dosedanjih zaposlitvah ter dokazila o šolski izobrazbi bo sprejemal splošni sektor Združene lesne industrije Tržič 8 dni od dneva objave.

V petek, 26. decembra, zvečer so v galeriji Prešernove hiše (Kranj) odprli razstavo grafik slikarja Rudija Simoniča. — Foto: F. Perdan

V galeriji Mestne hiše v Kranju razstavljajo svoja dela tuji slikarji samorastniki. Dva od njih, Jože in Konrad Peternelj, sta doma iz Žirov, tretji, Anton Plemelj, pa z Bleda. Pričakujejo 30 podob, slikanih na platno, lesnit ali steklo. Razstava, ki jo je organiziral Gorenjski muzej, bo odprta do 15. januarja.

SZDL danes in jutri: človek

Pravzaprav s temi zadnjimi letosnjimi pogovori ne želimo delati obračuna o vlogi socialistične zveze. Čeprav bi bilo to nekaj običajnega za ta trenutek, ne želimo ocenjevati doseženega. Nismo spraševali, kaj predstavniki oziroma predstavniki vodstev občinskih konferenc socialistične zveze na Gorenjskem menijo o družbenem življenju in dogodkih (ki jih je organizacija SZDL obravnavala in reševala) ta hip, ko bo gong v kratkem najavil konec starega in začetek novega leta.

Tokrat si sami dovoljujemo morda malce skromno, če ne preskromno oceno, da je to leto pomenilo za razvoj in vlogo socialistične zveze velik korak in pomembno preobrazbo. Dovolujemo si, da le na kratko ponovimo v tem letu velikokrat izrečeno ugotovitev, da je socialistična zveza od trenutka do trenutka v vrsti pomembnih družbenih dogodkov vse bolj postajala organizacija delovnega človeka.

In po čem sprašujemo? Po tem, o čemer smo to leto nekajkrat razpravljali in pisali na straneh časopisov, in o čemer bo že na začetku prihodnjega leta podana sklepna beseda. Sprašujemo torej po tezah o socialistični zvezi danes in želimo iz njih v tem kratkem mozaiku pogovorov izvedeti osnovni namen in pomen: cilj teh tez v primerjavi s členom organizacije SZDL — človekom.

Predsednikom oziroma predstavnikom vodstev občinskih konferenc na Gorenjskem se že uvodoma zahvaljujemo za odgovore ter čestitke in lepe želje, ki so jih namenili članom oziroma prebivalcem Gorenjske v prihodnjem letu. Želimo jim, da bi tudi za njih novo leto pomenilo vse najboljše.

OSNOVA JE V KRAJEVNI SKUPNOSTI

Predsednik občinske konference SZDL Jesenice Berti Brun

Reformski procesi in tržno gospodarstvo so si iz dneva v dan v mnogih primerih precej nasprotuječi. Menim, da so to najbolj občutljiva vprašanja, ki zadevajo človeka — člana socialistične zveze. Prav zato sem trdno prepričan, da bo socialistična zveza v prihodnji morala vse bolj posegati tudi na področje gospodarstva. Ne more in ne sme nam biti vseeno, kakšen je standard prebivalcev — članov socialistične zveze v naši občini. Prav tako nam ni vseeno, kam in kako zaposliti nove mlade ljudi. Menim, da so prav ta in nekatera druga vprašanja tista, kjer bi se moral srečavati socialistična zveza kot organizacija in človek kot član te organizacije.

Letos so nam nekatere nove oblike delovanja oziroma obravnavanja razvojnih vprašanj pokazale, kako nadaljevati v prihodnje, da bo sleherni član lahko sodeloval in vplival na razreševanje svojih problemov. Spomnimo se samo nedavnih javnih tribun. Takšno delo nas samo združuje in utrjuje. Zato moramo biti v prihodnji na tem področju dosledni in omogočiti, da bodo posamezniki drobne probleme lahko razreševali že tam, kjer bivajo (v krajevni skupnosti, v krajevni organizaciji SZDL). Če bomo namreč uspeli v osnovi, bomo uspevali tudi pri razreševanju težjih in širših problemov.*

Sekretar občinske konference SZDL Kamnik Franc Svetelj

SZDL — ŽIV. POPOLN MOZAIK

Socialistična zveza bo morala stremeti, da bo človek v občini imel več možnosti za razreševanje različnih vprašanj. Poglejmo za primer kmetijstvo. Kljub večletnim razpravam na terenu se stvari niso premaknile. Zato smo se sedaj odločili povsem konkretno. Občinski skupščini bomo predložili program, ki bo upošteval tako rekoč sleherno kmetijo v naši občini.

Druga nič manj pomembna izkušnja za prihodnje pa je, da tudi v socialistični zvezi ne moremo brez izobražencev in strokovnjakov. Socialistična zveza ne bi smela biti samo organizacija potrošnikov (prebivalcev na terenu), ampak tudi organizacija proizvajalcev (zaposlenih v gospodarstvu). Mislim, da je že čas, da se zavemo, da je človek, ki je zaposlen, ki vsak dan hodi v službo, tudi član socialistične zveze, da je tudi on človek z drobnimi in velikimi težavami, in uspehi. Ko bomo uresničili to spoznanje, bo socialistična zveza živ in popoln mozaik delovnih ljudi.«

CLOVEK — SUBJEKT ODLOCANJA

Predsednik občinske konference SZDL Kranj Tone Volčič

Inštitut za sociologijo in filozofijo pri ljubljanski univerzi je v okviru slovenske študije anketiral tudi prebivalce v dveh krajevnih skupnostih v kranjski občini. Na vprašanji, katera organizacija je največ naredila za ljudi in katera ima največji vpliv in moč, je velika večina odgovorila, da je to socialistična zveza. Kaj torej lahko ugotovimo? Socialistična zveza si je z javnimi razpravami o volilnem programu, kulturi, o kmetijstvu, gozdarstvu in nekaterimi, ki še bodo, že pridebila ugled in vpliv. Že sedaj je postala organizacija, v kateri lahko posameznik vpliva na odločitve. Prav zato v prihodnji ne smemo ostati na pol poti. Če mnenj in priporab občanov — članov socialistične zveze ne bomo upoštevali, bo njihovo zaupanje v organizacijo upadlo. Naša dolžnost je tudi, da jim povemo, zakaj nekatere pripom-

be morda v posameznih primerih niso bile upoštevane. Menim, da bo le tako socialistična zveza postala organizacija slehernega delovnega človeka in da bo tako človek resnično sam odločal oziroma vplival na odločitve.«

OPORA IN MOST

Predsednik občinske konference SZDL Radovljica Jošt Rolec

Socialistična zveza je resnično zaživel z zadnjimi ustavnimi spremembami in zakonskimi določili. Z oblikami, ki smo jih uvedli v naši občini, je središče delovanja in skrb resnično postal človek, družina. In prav po tej poti bi morali nadaljevati v prihodnje. Ta organizacija mora postati opora in most med slehernimi posameznikom in posameznimi predstavnškimi organi. Pa ne le to. Njen pogled ne sme biti usmerjen na položaj, izobrazbo mesečni dohodek — na človeka, ki dan za dnem dokaj uspešno rešuje in uveljavlja svoje želje in potrebe. Ta most mora voditi do slehernega člana, ki iz takšnih ali drugačnih razlogov ne more najbolje in hitro reševati svojih težav.

S tem ne mislim, da je naša organizacija do sedaj vse te stvari zanemarjala. Nikakor. Rad bi le poudaril, da bo to v prihodnje osnovni cilj tega, kar danes pravimo: SZDL danes. — Inženir, direktor, delavec, kmet, žena, upokojenec, mlad neizkušen človek — vse to je isto, čemur se naša organizacija ne sme in ne more odreči in zaradi česar je socialistična zveza že dosegla lepe uspehe.«

Predsednik občinske konference SZDL Tržič Miloš Savić

DOSLEDNOST IN VECJA UCINKOVITOST

V preteklosti smo velikokrat preveč govorili in premočno naredili. Ljudje so prišli na sestanek, povedali svoje, mi smo to zabeležili, odgovorila in rešitev pa ni bilo. Ljudje so postali razočarani. Pa ne gre izključno za rešitve. Vemo namreč, da med množico ne moreš vsem ustreči. Prepričan sem, da ljudje tega tudi ne pričakujejo. Pomembno je, da se prepričajo, da njihove priporabe niso izvene v prazno in da zvedo, zakaj niso bile upoštevane ali sprejete. Mislim, da je to osnova načina socialistične zveze v prihodnji.

Menim, da smo po letosnjih volitvah in ustavnih spremembah v dobrši meri že prenehali s takšno prakso. Socialistična zveza iz dneva v dan postaja organizacija, ki v praksi dokazuje, da je sposobna načenjati probleme svojih članov. In niso ravno redki primeri, ko so se ljudje že lahko prepričali, da danes ni več nobena težava, noga, ki so mu občani zapalili določeno delo, poklicati na odgovornost.«

USPESNA PREIZKUSNJA

Predsednik občinske konference SZDL Tržič Miloš Savić

Samo en primer bi povedal, za katerega menim, da resnično kaže, kaj pomeni socialistična zveza danes, kaj člani od organizacije pričakujejo. Vsi skupaj smo se odločili za ureditev šolskih prostorov v naši občini in vsi skupaj si prizadevamo, da bi uredili ceste, vodovod, televizijski pretvornik itd. Mislim, da je to dovolj veliko priznanje tako za organizacijo kot za člane. In v prihodnje? Zastavili smo korak in se namenili proti cilju. Prepričan sem, da pot ne bo lahka. Toda, če bomo dosledni, če ne bomo samo govorili, marveč dogovore tudi uresničevali ter upoštevali slehernega občana, potem bo socialistična zveza postala resnično takšna organizacija, kakršno si člani želijo, v kakršno zaupajo in v kateri bodo videli cilj razreševanja osebnih in skupnih težav.

Morda bo kdo rekel, da so to lepo zveneče besede. Ne. To je naš cilj in dolžnost v preobrazbi organizacije in človeka — člana SZDL.«

A. Zalar

Jih poznate? Veste kdo so? Stavim, da za vse prav govorimo ne. Veste, najprej smo mislili, da jih bo deset. Bolj okroglo se sliši. Pa ni šlo. Malce se nam je podrl vrstni red, malce je ponagajala bolezen in tako smo ostali kar pri devetih.

O čem pravzaprav govorimo? Oprostite. Pobrskali smo po podatkih, primerjali številke, poprosili in primerjali smo tam, kjer skoro vsak hip lahko povedo, kakšen je trenuten ali nekajleten položaj delovne organizacije in tako smo dobili skoraj čisto veren vrstni red največjih delovnih organizacij na Gorenjskem.

Nikar se ne prestrašite. Nikar ne nehajte brati in ne obrnite strani. Ne bomo pisali o številkah, ne bomo strogo strokovno govorili o reformi in ne bomo še enkrat napisali tisto, kar ste letos nekajrat slišali, brali. Strogo resne pogovore o reformi, o najrazličnejših ukrepih, o resolucijah in podobnem bomo ob tem svojevrstnem gospodarskem razmišljaju pustili za prihodnje leto.

Na kratko vam bomo predstavili predstavnike devetih največjih. Da pa le ne bomo preveč neresni in nam ne bi kdjo očital, da smo iz našega gospodarstva še na starega leta dan norce brili, bomo resno pokramljali, kaj oni (direktorji) pravijo o težavah in podobnem, ki vas oziroma nas (pa tudi mene) 365 dni v letu tiščijo. In ker sem prepričan, da naših govornikov celo tisti ne pozna dobro, ki pravijo: Naš direktor ..., smo jih poprašali, kdaj in kje so rojeni, koliko časa so že direktorji, kaj dečajo v prostem času itd.

Tako! Sedaj, ko vsaj približno veste, za kaj gre, je čas, da nehamo dolgovziti. Začnimo.

Direktor Železarde Jesenice: mag. inž. Kunc Peter

Rodil se je 1. januarja 1934 na Vrhniki. V Železarni je že več kot deset let, direktor pa leto in pol. Tistih nekaj ur na teden, ko je prost, pa se najraje igra z otroki.

Kadite?

»Ne. Ko sem se trinajst let vozil z vlakom, so drugi ka-

dili, jaz pa ne. Najbrž zato, ker sem bil navdušen športnik.«

»Kdaj bo po vašem mnenju jeseniški železar socialno in materialno izenačen z delavci v nekaterih drugih panogah našega gospodarstva?«

»Vprašanje bi malo popravil, kajti izenačiti materialne pogoje jeseniškega delavca s temi pogoji v drugih panogah je nemogoče. Pri nas so delovni pogoji dosti težji. Najpogosteji stavek, ki ga v železarni zasledimo v odpovedi delovnega razmerja je: „Delovno razmerje odpovedujem zaradi velikih psiholoških in fizičnih naporov, ki so potrebni za obvladanje tehnologije in proizvodnje v železarni.“

Laže bi na vaše vprašanje dal naslednji odgovor. Kljub dokajnji negotovosti glede pogojev gospodarjenja v prihodnjem letu, sem prepričan, da se razlika ne bo povečevala. Seveda pa mesečna nagrada jeseniškega delavca — železara v primerjavi z vloženim delom in delovnimi pogoji tudi prihodnje leto ne bo enakovredna. Prav tako bo prihodnje leto približno enak njegov socialni položaj in na tem področju lahko pričakujemo delno izboljšanje šele 1971. leta — Ob tem pa želim, da būt nove gospodarske mere prihodnje leto zagotovile stabilno potrošnjo in dohodek in da se jeseniškemu delavcu ne bi bilo treba na tem področju primerjati s sosedovim dvoriščem, kjer se zdaj prijetnejše živi.«

Direktor Save Kranj: inž. Beravs Janez

Rodil se je 27. julija v Ladi pri Medvodah. 1955. leta je postal inženir kemije, bil je potem nekaj časa na sekretariatu za notranje zadeve, kasneje direktor na srednji tehnični šoli Iplas, od 1963. leta pa je direktor Save Kranj.

»Koliko prostega časa imam? Hm, toliko, da imam trenutno še vedno 22 dni neizkoriscenega letnega dopusta. Sicer pa zelo rad berem in če le morem grem v »gmajno« po gobe; letos je bila dobra gobarska letina. — Če kadim? Da, ampak ne bi smel.«

»Kaj menite o integracijskih procesih v našem gospodarstvu in kako ti vplivajo na delavca?«

»Integracijski procesi so dane potreba. Eni pravijo temu združevanje kapitala, drugi integracije; izrazov je veliko, težja pa ista. — Če bi na Gorenjskem že pred časom združili lesno-predelovalno, kovinsko oziroma tehnološko industrijo, danes prav gotovo ne bi bilo takšnih problemov. Prav zato pozdravljam akcijo Peka.«

Sicer pa menim, da so pri integraciji važne priprave. Temorajo biti takšne, da je 1 in 1 v vsakem primeru enako 2,5. Če bi se vedno držali te formule, ne bi prišlo do primerov, da močnejši rezultati šibkejšega in delavcem se ne bi bilo treba dati, da jim bo potem slabše.«

Delavci so danes marsikje do integracij nezaupljivi, ker so bile že večkrat preslabo ekonomsko pripravljene oziroma obdelane. Največja težava v takšnih primerih je, če podjetje nima izdelanega niti svojega razvojnega programa. Integracija, ki pomeni le fizično združitev brez upoštevanja večje produktivnosti, ekonomičnejšega poslovanja, osebnega dohodka, lahko pripelje še do večjega siromaštva.

Pa še nekaj. Delavci morajo biti v takšnih primerih o vsem čimbolje obveščeni. Največja neumnost je, kadar ob integraciji govorimo o poslovni tajnosti. Delavci namreč niso poskusni zajci, ampak samoupravljalci, ki morajo odločati.«

Direktor veleželezne Merkur Kranj: Jaka Kolenc

Roden je 13. avgusta 1919 na Dolenjskem. Direktor podjetja je 24. leto. »Prosti čas imam precej pičlo odmerjen in v takšnih redkih trenutkih rad prisredem k igri taroka. Kar pa se kajenja tiče, imam najraje kakšno cigaro. Pa napišite,

da se prijateljem priporočam zanjo.«

»Kakšen je položaj naše trgovine in kakšne so prednosti ter težave trgovskega poklicja?«

»Trgovina pri nas dolgo časa ni bila priznana kot pomembna gospodarska panoga. Na Gorenjskem je bil odnos do nje precej mačehovski, zato smo velikokrat imeli precej težave s kadri. Trgovski poklic, posebno v naši stroki, ni bil priljubljen. No, sedaj je ravno obratno. Vse zamujeno želimo v trgovini čez noč nadoknadi. Toda v trgovini je tako, da je za dobro preskrbo prebivalcev potrebna čimboljša prodajna mreža. Danes k temu težijo vsa trgovska podjetja na Gorenjskem.«

Seveda pa so tudi v trgovskem poklicu razlike. Za nas je pomemben in potreben moški. Zakaj? Poprečno vsak dan moramo na železniški postaji razložiti okrog 50 vagonov blaga. Pa še druge težave so v tem poklicu. Seveda pa ima ta poklic tudi lepe strani. Mislim, da je ena glavnih, da mora naš prodajalec, preden lahko začne opravljati ta poklic, najprej veliko znati. Kaj danes pomeni znanje, pa ni potrebno razlagati.

Ko sem govoril o tem, da danes vsa trgovska podjetja težijo k čimboljši prodajni mreži, sem hotel reči, da velja to tudi za naše podjetje. Tako po eni strani skrbimo za čimboljše sodelovanje s poslovnimi partnerji-proizvajalci, po drugi strani pa počevujemo tudi prodajno mrežo. Tako prav sedaj gradimo novo trgovino v Lesčah in Ljubljani.«

Direktor Iskre Elektromehanike Kranj: Boris Kryšufek

Rodil se je 14. novembra 1926 v Tržiču. V Iskri je že od 1948. leta 24. decembra letos je bil tretjič imenovan za direktorja te tovarne: najprej je bil od 1961. do 1963. leta, potem je bil dve leti direktor organizacijsko kadrovskega področja Iskra,

9
n
a
j
v
e
č
j
i
h

1965. leta pa je bil ponovno imenovan za direktorja kranjske Iskre.

»Ob prostem času so moj konjiček znamke. Sem namreč filatelist.«

»Kadite?«

»Da.«

»Povejte nam nekaj o razvoju tovarne v zadnjih letih in položaju delavca v njej.«

»Ob 4850 zaposlenih bomo letosnji proizvodni plan presegli, izvozili bomo za tri milijone dolarjev in od tega kar 65 odstotkov na konvertibilno področje. Od 1965. leta smo v tovarni podvajili proizvodnjo, osebne dohodke in si ustvarili takšne sklade, da nimamo posebnih težav pri modernizaciji in razvoju. Prav tako je v štirih letih v naši tovarni »zbabilo« kruh 700 novih delavcev.«

Res pa je, da osebnih dohodkov nismo mogli povečati za toliko, kot so ljudje pričakovali. Vendar pa menim, da ni nič manj pomembno, da vsako leto namenimo 5 milijonov novih dinarjev za reševanje vprašanj naših delavcev. Mislim pa, da v okviru razvoju in položaju delavca, po katerem sprašujete, sodi tudi letosnja odločitev, da bomo na Jesenicah zgradili nov obrat, kjer se bo lahko zaposlilo 200 žensk.«

n a j v e č j i h 9

Direktor Peko Tržič: Jože Dolenc

Direktor K2K Kranj: inž. Eržen Janez

Rodil se je 19. marca 1912 v Ljubljani. Direktor Peka je od septembra 1967, pred tem pa je bil pomočnik zveznega sekretarja za finance v Beogradu.

»Nimam veliko prostega časa. Če se le da, sem ob nedeljah prost, takrat pa sem najraje skupaj z družino.«

»Kakšen je danes položaj kmetijstva oziroma kmetijskega proizvajalca?«

»Če želite od mene oceno, potem moram ugotoviti, da je trenutni položaj v vsem poreformnem obdobju najtežji. To občutimo še posebno mi v kombinatu, ki predstavljamo primarno in sekundarno kmetijsko proizvodnjo. Naj povem samo primer: Surovine in drug proizvodni material se nenehno

je ni treba posebej reklamirati.«

»Kaj menite o regionalnem povezovanju?«

»V naši stroki so možnosti za tako povezovanje. Tako smo že dali pobudo za sodelovanje čevljarske industrije na Gorenjskem. Prvi pogovori so ugodni, za prihodnje pa bo vse odvisno od ustreznih raziskav. Menim, da so takšne možnosti tudi v drugih gospodarskih panogah na Gorenjskem; tako v lesni pa tudi v kovinski industriji. Sicer pa se bo morala gorenjska industrija razvijati intenzivno in ne ekstenzivno, kot temu pravimo v gospodarstvu.«

»Kako pa uspehe v podjetju občutijo delavci?«

»V osmih mesecih smo počeli proizvodnjo za 19 odstotkov, promet za 11,2, izvozili bomo za 2,4 milijona dollarjev itd. Seveda pa imamo tudi težave. Te so največje pri uvozu surovin in modernizaciji, ki je prav tako povezana z uvozom. No, pa kljub vsem težavam, pri katerih nisem naštel tistih, ki jim nekateri pravijo kar reformske, bomo letos povečali osebni dohodek zaposlenih od lanskih 980 na 1050 dinarjev letos. Precej denarja pa vsako leto namenimo tudi za reševanje stanovanjskih težav zaposlenih.«

dražijo, naši končni proizvodi pa ne. Menim, da bodo vsi ukrepi, ki se trenutno pripravljajo na področju kmetijstva, postali učinkoviti šele čez dve leti. Položaj v živinoreji pa bomo najbrž lahko popravili šele v prihodnjih treh letih.«

Položaj oziroma težave, ki sem jih naštel, pa veljajo tudi za zasebnega proizvajalca. Kmalu po reformi je bila proizvodnja zasebnih proizvajalcev razvrednotena, v zadnjih dveh letih pa precej omejena. Sedaj, ko je nastopila tako imenovana konjunktura, pa zasebni proizvajalci nimajo blaga. Za primer naj povem samo živinorejo. — Menim, da je v kmetijstvu v zadnjih letih še najmanj pretresov doživelna mlečna proizvodnja.«

mo, da bomo dobršen del proizvodov izvozili, ker domači trg ne bo mogel vsega sprejeti. Omenim naj še, da ob tem povečanju proizvodnje ne predvidevamo povečanja zaposlenih. Na tem področju se bo spremenil le kvalifikacijski sestav. Prav zato v našem podjetju že nekaj let namenjamo precej denarja za izobraževanje in pridobivanje kvalifikacij, ki so za sodobnejšo proizvodnjo potrebne.«

Direktor Elana Begunje: Jože Osterman

Rodil se je 1. marca 1914 v Kranju. Je diplomirani inženir gozdarstva in direktor v Elanu enajsto leto.

»Ne kadim in ne pijem. Posebno zaradi slednjega imam ob raznih srečanjih in nazdravljanjih včasih težave. V prostem času pa pozimi malo smučam. — Da seveda, na Elanovih smučeh.«

»Kaj predlagate gorenjski lesno-predelovalni industriji?«

»Podati splošno oceno o lesno-predelovalni industriji na Gorenjskem je težko, ker je izredno razvejana. Vendar menim, da so tista podjetja, ki niso imela zagotovljene redne preskrbe s surovinami, pokazala in dosegla v zadnjih letih več. Kot primer naj povem samo Alpes Železniki. Iz nekdajne zadružne žage, ki je bila predvidena za likvidacijo, je zraslo perspektivno podjetje.«

Za prihodnje pa sem prepričan, da bi bilo na Gorenjskem treba uskladiti proizvodne programe lesno-predelovalnih podjetij. Uskladiti bi jih morali s potrebami na domačem in tujem trgu. Prav tako bi morali doseči boljše sodelovanje z gozdarstvom. Če ne bomo dosledni na teh področjih, se bo dogajalo, da bodo redni mesečni zasluzki zaposlenih padali namesto rasli, prav tako pa se bo zmanjšalo število zaposlenih v lesno-predelovalnih podjetjih.«

Direktorica Planike Kranj: Milica Ozbič

Malo nerodno mi je bilo, ko sem dosleden obliki tega kramljanja, tudi edino žensko predstavnico poprašal po rojstnini podatkih.

»Rojena sem 14. septembra 1929 v Hočah pri Mariboru. 14 let sem že v Planiki, direktorica pa sem postala pred dvema mesecema. — Moj prosti čas je podoben prostemu času naše poprečne žene: gospodinja sem doma. Pozimi ujamem razen tega kakšen trenutek za smučanje, poleti pa za plavanje. — Mislim, da ni nič nenačadno, če rečem, da kadim.«

»Kaj menite o perspektivnem razvoju čevljarske industrije in kako bo le-ta vplival na delavce zaposlene v tej stroki?«

»Razvoj čevljarske industrije je obdelan v dolgoročnem razvojnem programu celotnega slovenskega gospodarstva. Tako je za čevljarsko industrijo napovedano, da se bo proizvodnja v prihodnjih 20, 30 letih povečala za dve in polkrat do trikrat. Takšno povečanje naj bi se doseglo z uvajanjem sodobnih tehnoloških dosežkov z investiranjem v sodobno opremo.«

To, kar velja za čevljarsko industrijo nasprotno, pa velja tudi za naše podjetje. Vendar ob povečani proizvodnji ne smemo pozabiti na prodajo. V naši stroki predvidova-

Direktor Gorenjske predilnice Skofja Loka: Franc Urevc

Rodil se je 18. maja 1932 v Gorjah pri Bledu. Direktor Gorenjske predilnice je dve leti. Pred tem pa je bil sekretar komiteja v Skofji Loki, delal je na republiškem svetu zveze sindikatov in pri CK ZK Slovenije. Ne kadi, pozimi rad smuča, poleti pa hodi v hribe.

»Povejte nam, kako se kaže nelikvidnost v tekstilni industriji in kakšne posledice ima za delavce?«

»Velik del tekstilne industrije je že dlje časa v težavah. Zato je tekstilna industrija med tistimi panogami, ki so najbolj nelikvidne. Vzroki so isti kot v gospodarstvu nasprotno: Zastrela in slab akumulativna podjetja, ki pa so razen tega zelo obremenjena z družbenimi dajavami, si še nekako prigospodarijo denar za osebne dohodke in najbolj nujne modernizacije, zmanjka pa jim denarja za obratna sredstva. Tako se začne veriga dolgovanj, ki jo najprej občutijo slabša podjetja, postopoma pa tudi tista, ki dobro gospodarijo. Ker kupci ne plačajo njim, tudi oni ne morejo plačati svojim dobaviteljem. Prej ali slej začne nelikvidnost tako slabo vplivati tudi na položaj delavca. Najbolj narobe pa je, da ne vpliva slabo samo na položaj delavcev v tistih kolektivih, ki slabo gospodarijo, marvec tudi pri drugih.«

Napak je bilo to, da nelikvidnosti nismo z ustreznimi ekonomskimi ukrepi pravčasno preprečevali. Sedaj, ko je to že skoraj splošen pojav, bo problem izredno težko razrešiti, ceno pa bodo zoper plačali predvsem tisti, ki dobro gospodarijo.«

Tako. Pri kraju smo. Devet največjih delovnih organizacij na Gorenjskem smo izbrali na podlagi letošnje osem-mesečne fakturirane realizacije. Kot sem že uvedoma omenil, se nam je malo podprt vrstni red. Direktor Tekstilindusa iz Kranja nismo dobili, ker je zbolel, direktor Loških tovarn hladilnikov pa je na daljšem potovanju.

Ce ste to kramljanje prebrali do konca, potem vedite, da vam predstavniki devetih največjih na Gorenjskem želijo v prihodnjem letu vse najboljše. — V vašem imenu hvala. Želimo jim vse najboljše v prihodnjem gospodarskem letu.

Andrej Zalar

Preden se novinar loti intervjuja s kakim kulturnikom — ob otvoritvi razstave na primer, ob izidu nove knjige, po uspelem koncertu, gledališki vlogi itd. — navadno že vnaprej pripravi vprašanja, ki ga zanimajo. O svojem sobesedniku mora zbrati čim več podatkov. Zanima ga človekova mladost in umetniško zorenje, zvedeti skuša, kakšni so njegovi načrti, o čem razmišlja in kaj pripravlja. Potlej vse skupaj združi, poveže, doda konec lastnih misli, in članek je gotov. Lepo, mar ne? A kaj storiti, če gre za osebnost, ki jo ljudje dobro poznajo, za — denimo — moža, ki so mu radio, televizija in časopisi posvetili že veliko pozornosti? V takšnih primerih rutinski intervju odpade, saj bi bralcu skoraj gotovo ne povedal nic novega. Časnikar je prisiljen iskati samosvoje rešitve, zastavljati sveža, nenavadna vprašanja. Morda bo »žrtev« uspel prikazati v drugačni luči, z drugačnega zornega kota. Morda se mu bo posrečilo osvetliti mojstrov intimni svet, drobne, vsakdanje želje, hotenja in radosti, lastne sleherne razumem bitju. Nekaj podobnega smo poskušali tudi mi. Peterico izbrancev, pet sodobnih slovenskih kulturnikov, katerih imena vam bržkone niso tuja, smo pobarali, zakaj pravzaprav ustvarjajo, kaj jim njihovo delo pomeni. Ga opravljajo z veseljem ali pa je glavno in edino vodilo denar? Kdaj in kako so se odločili za poklic likovnika, prevajalca, scenografa? Kdo je slikarju-naučevcu iz Žirov prvič potisnil v rok čopič? Odkod mlademu, takrat 21-letnemu Šeligu Hemingwayska trmoglavnost in doslednost? Kot boste videli, smo nalačič izpustili običajno naštevanje uspehov in dosežkov ter obšli podrobne biografske podatke naših sokramljencev. Upamo, da zato njih portreti niso nič manj prepričljivi.

JANEZ SEDEJ, danes eden najvidnejših slovenskih slikarjev naivcev, je doma iz Žirov. Poznavalci so zanj prvič slišali leta 1960. Od tedaj naprej si pomembnejše razstave jugoslovanskih naivcev — bodisi doma, bodisi na tujem — brez nekaj značilnih Sedejevih krajin ne moremo več zamisliti. Takole pravi o sebi:

»Slikarski talent, strast do barv, je značilnost naše rodbine. Tiči nam v krvi, podevali so jo tudi bratovi in moji otroci. (Brat Janeza Sedeja je Maksim Sedej, znani akademski slikar — op. p.). Prvič sem ji podlegel pred mnogimi leti, ko je Maks, še kot student zagrebške likovne akademije, prinesel domov več reprodukcij velikih mojstrov in sva ob njih preživelu marsikatero lepo urico. Takrat se mi kajpak ni niti sanjalo, da bom kdaj slikal. Bil sem čevljar in čevljar naj bi ostal do konca. Šele po upokojitvi, leta 1955, me je znova zgrabilo. Zaradi okvare na hrbitenični sem namreč moral opustiti moj konjiček — šport. In ker brezdelje ter nekoristno zapravljanje časa nista moja prijatelja, sem kupil barve ter začel kopirati reprodukcije Eisenmengerja, Loraina in drugih. Strokovnjaki pravijo, da so kopije zelo dobre.

Potem mi je brat svetoval, naj opustim preslikovanje ter poskusim narediti kaj svojega. Poslušal sem ga. Pet let sem na skrivaj 'pacal' in v tem času končal 17 slik. Vse dokler nekoč ni prišel mimo umetnosti zgodovinar Andrej Pavlovec, se ni nihče zmenil zanje. Ampak Pavlovemu so bile všeč. Organiziral je razstavo na loškem gradu. Nikoli ne bom pozabil, kakšno tremo sem imel pred otvoritvijo. Kaj bo reklo občinstvo, kako me bo sprejelo? A potlej, predstavljate si, so ljudje pokupili vse slike. Led je bil prebit. Vrgel sem se na delo, uspeh mi je vll zaupanje vase.

Danes je naročil toliko, da vseh niti ne zmorem. Slikam kolikor se da. Ena krajinu mi vzame poprečno mesec dni. Veste, čopič ne teče vedno enako dobro, dostikrat sem nerazpoložen. Vendar pa me novi poklic zelo veseli. Saj ne tajim, tudi zaradi denarja se izplača. Toda če bi

gledal le na zaslužek, bi večino del prodal tujim kupcem. Ampak raje vidim, da ostanejo doma. Tako je bolj prav.«

VIKTOR JESENIK, profesor in prevajalec, sodi med ljudi, ki rušijo jezikovne pregrade med narodi. Že 20 let prestavlja iz francoščine v slovenščino in obratno. Je zares univerzalen, loteva se tako športnih, turističnih in strokovnih besedil, kot tudi umetnosti in literature.

»Ko sem pred dobrima dvema desetletjema zapustil Francijo, mojo drugo domovino, in prišel v Kranj, sem sklenil svoje nadaljnje delo posvetiti zbljevanju obeh delžel. Prevajanje, vsestransko prevajanje je eden od osnovnih pogojev, je prvi korak na poti povezovanja narodov. Slednje pa dobro obvladam.

Leta 1958 sem prenehal poučevati na kranjski gimnaziji in se popularna osamosvojil. Od takrat delam kot svoboden prevajalec. Plemenit, kritičen in bogat poklic je to, dasi včasih nemalo naporen. Večkrat sučem pero od jutra do polnoči in še čez, poprečno 12 ur na dan. Vsi prevedi, zlasti Antologija slovenske poezije, Izbor slovenskih novel, Kosovel, Bor in drugi, so bili v Franciji izredno lepo sprejeti.

Zelo rad sodelujem tudi pri navezovanju stikov med pobratenimi mesti. Zavest, da so moji razgovori v La Ciotatu — pred 13 leti — in predlogi, ki sem jih posredoval tedanjemu predsedniku občine Kranj tov. Vinku Hafnerju, obrodili sadove, me vedno navda s ponosom...«

O prevajalstvu samem bi vam lahko povedal marsikaj zanimivega. Osebno se najraje lotevam pesmi. Ležijo mi, čeprav zahtevajo od človeka maksimalno zbranost in prefinjen občutek za jezik. K sreči sem vedno razpoložen, prevajam hitro in ne poznam ustvarjalnih krize. Prav zradi teh lastnosti si lahko privočim neodvisnost, svobodni poklic. Zal pa mi za druge stvari ostaja bore malo časa. Ne uspem slediti razvoju sodobne literature, ne utegnem obiskovati priateljev, opuščam celo inštruiranje tujih študentov, kar je bila dolga leta ena od mojih najbolj priljubljenih dejavnosti.«

Danes je naročil toliko, da vseh niti ne zmorem. Slikam kolikor se da. Ena krajinu mi vzame poprečno mesec dni. Veste, čopič ne teče vedno enako dobro, dostikrat sem nerazpoložen. Vendar pa me novi poklic zelo veseli. Saj ne tajim, tudi zaradi denarja se izplača. Toda če bi

SASA KUMP, scenograf Prešernovega gledališča Kranj, star znanec obiskovalcev dramskih predstav, upravičeno velja za enega prvih glasnikov sodobnih tokov v odrški umetnosti. Že pred dvajsetimi leti je zavrgel klasične scenske rešitve in začel iskati novo pot.

»Odkar pomnim, me privlači svet iluzij. Kot otrok sem dan na dan premikal igrače in jih prestavljal sem ter tja, dokler niso nazadnje pred menoj zaživele. Danes prestavljam kulise. Grem se scenografa, čeprav sem v bistvu likovnik. Imam sicer slikarske ambicije, toda odrdujam prednost. Veste, moram mu dajati prednost, kajti dosegel sem že določene rezultate in zato ne kaže odnehati. Napak bi bilo, če bi obstal sredti poti, napak zlasti sedaj, ko resnično kaže, da bom v Prešernovem gledališču dobili nov, dobro opremljen oder. Sodobna scena, dasi je na videz enostavna, čista in vedno podrejena dogajjanju, namreč ne trpi utesnjenosti in pomajkljivih tehničnih sredstev. Doslej sem stvari skušal reševati s kompromisi, s posudarkom na likovni opremi, ki v scenografiji sploh igra vse večjo vlogo.«

Opozoril bi rad tudi na neko posebnost mojega poklica. Vedno bolj namreč dobiva značilnosti timskega dela. Žal Slovenci še nismo premagali starih tabujev in mnjenj, naj ima vsaka dramska hiša lastnega scenografa, režiserja itd. Zakaj tako? Zakaj ne bi raje gledališča objavila razpise za najboljše zamišli in tem omogočila sposobnim ljudem, da se izkažejo? Meni osebno je včasih že kar neodro, da sceno v Kranju postavlja le Saša Kump, da ima nekakšen monopol. Morda bi pa kdo drug pokazal več iznajdljivosti.«

DORA PLESTENJAK-SLANA, akademska slikarka iz Škofje Loke (sedaj živi v Ljubljani), je, kot sama pravi, nora zaljubljena v mesto pod Lubnikom. Ni ga, ki bi vedel, kolikokrat doslej ga je prenesla na papir in platno. A kljub temu se znova in znova vrača občudovat njegove strehe, ozke ulice in stare, pošvedrane hiše. Druga njena ljubezen pa so portreti.

»Zakaj sem postal slikar? No, že od mladih nog so bile barve in svinčnik moji sopot-

niki. Risala sem doma, risala v šoli, risala vedno in povsod. Da naj se vpišem na akademijo, sta me prepričevala starša, profesor likovne vzgoje, sorodniki, kolegi... Nadarjena si, so mi govorili in nisem jih hotela razočarati. Toda v štirih letih študija, ki je bil zame prava muka, sem izgubila vso zanesenost, vse veselje do čopiča in barv. Dvom v lastne sposobnosti in ugotovitev, da zgolj talent še zdaleč ni dovolj, sta mi slikarstvo malone prisKitila. Po končani akademiji sem zato sprejela mesto likovnega pedagoša na osnovni šoli Škofja Loka. In to me je resilo. Sele med otroki sem namreč spoznala smisel likovne umetnosti. Opazovala sem, kako so napredovali, se z njim vred veselila uspehov in uživala nad neposrednostjo ter izrazno močjo njihovih izdelkov. Po treh letih sem bila spet stara Dora, polna elana in načrtov.«

Danes imam svoj atelje, želim si ustvarjati, a ne najdem časa. Tu je sin Domen, pokora, ki mi nikdar ne da miru — in nora sem nanj, veste — tu je tisoč drobnih gospodinjskih opravil, ki jih ni moč enostavno odriniti. Posmislite, mož (ak. slikar France Slana — op. p.) prihaja domov ves izmučen od neprestanega dela! Strašno mu zavidam. Ne vem, kaj bi dala, da bi bila lahko v njegovih koži, da bi lahko tudi jaz slikala do onemoglosti.«

RUDI SELIGO, 34-letni pisatelj in profesor iz Kranja, se v svojih delih obrača k preprostim ljudem, k ljudem z ulice, ki jih sreča povsod. Opazuje jih in opisuje, spreminja, vendar ne skuša vplivati nanje in sprememljati življenja, ki so si ga ustvarili. Zadnje dve, tri leta pa vedno bolj teži k mladini.

»Kako da sem začel pisati? Po pravici povedano, ne vem in o tem tudi ne razmišljam. Vem samo, kdaj sem napisal prvo novelo. Bilo je leta 1956. Prej so me privlačile note, glasba, le knjige nikdar. Krstna zbirka zgodob kajpak ni posebno dobra, toda v njej so zajeti že vsi osnovni koncepti kasnejše usmeritve. Pri kritikah sem sicer doživel polom, vendar mi to začuda ni vzel poguma. Celo vzpodbudilo me je. Bil sem prepričan, da moram nadaljevati.

Zakaj pišem, zakaj sli-kam?

Odgovarjajo

Janez Sedej, Viktor Jesenik, Saša Kump, Dora Plestenjak, Rudi Seligo

Zame denar ni bistven, čeprav se knjige kar lepo prodajajo in z njimi tudi zaokrožim druge dohodke. Veseli me bralcem nekaj sporocati, puščati praske v zidu, kot sem svoj čas zapisal. Še več: s pisateljevanjem se ne pečam zgolj za hobby, ampak predstavlja moj eksistenčni status in je pomembnejše od osnovnega poklica. Ne morem pa pritrdititi avtorjem, ki menijo, da lahko prek literature vplivamo na svet, ga spremijamo.

Povedati moram, da me že precej let zanimala mladina, kranjska mladina. Prepričan sem namreč, da Kranj predstavlja cel svet. Človeštvo se je znašlo na prelomnici zgodovine, dasi vstopamo šele v hodnik te prelomnice, ki bo trajala izredno dolgo. In prav mlađi so njeni glasniki, napovedovalci prihajajočega časa. Lahko bi jim rekli planetarna mladina — seveda ne zradi vesoljskih ladij in Lune, temveč spričo dejstva, da bo dočim generacijam grozi sivojrstvo, skoraj breztežno stanje. Buržoazija 19. stoletja je pokopal boga in povzdignila človeka, mi pa ugotavljamo, da je tudi človek mrtev. Torej ni več zveličavnih vrednot, ki bi dajale svetu neko težnost. In vse, čemur smo priča in kar postaja usodno za civilizacijo, se v natancu enaki meri godi med kranjsko mladino. Treba jo je samo doumeti in razumeli bomo tudi današnjo stvarnost.«

Razgovor vodil: I. Guzelj

Srečno novo leto
1970

želi vsem
potrošnikom
in poslovnim
priateljem

VELETRGOVSKO
PODJEVICE
KOKRA — KRANJ

Leto se steka. Gorenjci smo, kakor koli že, znani kot dobri pivci. Poglejmo, koliko smo od julija do septembra popili pijač. V dobrih devetdesetih dneh smo v vseh gorenjskih občinah stočili po grlih blizu 8000 hektolitrov piva (na Jesenicah 1748, Kamniku 567, Kranju 2700, Radovljici 1726, Škofji Loki 922 in Tržiču 408). Vina smo popili znatno manj — 3564, žganja pa 220 hektolitrov (največ žganja so prodali v Kranju 97 hl, sledi Jesenice 83, Radovljica 37, Tržič 24, Kamnik 20 in Škofja Loka 12). Vseh alkoholnih pijač smo tako popili blizu 13.000 hektolitrov. Lepa številka! V statistiki so zaobseženi samo družbeni gostinski obrati. Upoštevajte še zasebne krčme, pa bo številka precej večja.

VSEKO GLAS SOBOTO

Glas bere mnogo ljudi, saj je najbolj bran časopis na Gorenjskem. Bralci običajno žele čimveč domačega branja, zato smo se odločili, da ponovno začнемo v Glasu priobčevati posebno prilogo Vsako soboto. Naš prvi izdelek je pred vami. Trudili se bomo, da vam bo všeč. Vsako soboto bo prihajala z Glasom tudi priloga Vsako soboto. V njej boste našli skorajda vse, kar si želite. Reportaže, kratke zgodbe, grozljivke, šale, načrtno križanko. — Skratka, mnogo zanimivega branja. Naše uredništvo vedno upošteva staro modrost, več ljudi, več ve. Zato vas prosimo, pišite nam, kaj vas zanima, kaj bi radi. Trudili se bomo, da vam bomo ustregli.

Priporočamo
se za obisk
naših prodajaln

Preberite pred Silvestrom ali po njem

James Buckley in Ruth Scholes iz Oldham sta se poročila v Kranju

Med dvajsetimi pari, ki so v soboto v kranjski poročni dvorani stopili v zakonski stan, sta bila tudi 33-letni zavarovalni agent James Buckley in 20-letna uslužbenka Ruth Scholes iz pobratenega angleškega mesta Oldham. Ker sta zelo navezana na pobrateni Kranj (ženin je bil tokrat že petič pri nas, nevesta pa prvič), sta se odločila, da skupno zakonsko pot skleneta prav v Kranju. Ob tem pomembnem življenjskem koraku sta jima bili priči Marta in Milan Tepina iz Kranja. Po poročni slovesnosti jima je v imenu občanov Kranja spregovoril podpredsednik občinske skupščine Janez Sušnik. Potem, ko jima je zaželet srečo, je med drugim dejal: »Veseli nas, da sta se poročila v Kranju. To nam je posebno čast... Upam, da nista zadnji v našem mestu. Kadar bosta prišla, nam bo v veliko čast.«

Kot spomin na ta dogodek jima je izročil skromno darilo, otroško zibelko. Zakonca Buckley bosta ostala v Kranju do sobote, 3. januarja.

Zakaj priloga?

Brez besed,
pa kar dobro
za...

Največji proizvajalci
pohištva vam bodo
predstavili
**V DRUGI POLOVICI
MESECA JANUARJA
NA JESENICAH**

1970

PROIZVODNI PROGRAM

POHІШТВО

SALON POHІШТВА
SUPERMARKET
UNION
JESENICE

murka

Največji proizvajalci
pohištva vam bodo
predstavili
**V DRUGI POLOVICI
MESECA JANUARJA
NA JESENICAH**

Leto 1969 bo zapisano v zgodovini. Mnogo pomembnih reči se je zgodilo v teh dobroj tristo dneh. Da ne bo nesporazuma... kaj pa je navsezadnje sploh pomembno? Med kontinenti, poldnevnik, med državami, verskimi in idejnimi mejami, med različnimi barvami kože in med mnogimi drugimi zgodovinskimi okoliščinami je težko odločiti... Pa vendarle... je pomembno, da je človek prvi v zgodovini poletel na smučeh na novi planinski skakalnici prek 160 m... je pomembno, da je pristal na mesecu... je pomembno, da je narednik ameriške armade odkril svetovni javnosti, kaj se resnično dogaja v Vietnamu... da se je nekoga mrzlega decembriskega dne kipar naivce Peter Jovanovič odločil, da daruje petdeset svojih risb banjaluškim otrokom!... Morda... Vse te reči so pomembne, te in mnoge druge. Oblikujejo misel, da vsako izmed nas ni »otok zases« marveč del celine, del človeštva!

Ozrimo se k iztekujočemu se letu.

21. julija ob 02.56 je ameriški kozmonaut Neil Armstrong stopil na mesečev površino. »To je majhen korak za človeka in velikanski skok za človeštvo,« je dejal. Človek je osvojil mesec. Je bilo to dejanje večje, je bilo potrebno zanj več poguma kot za zavzetje Anapurne ali Mont Everesta? Kdo ve? Lahko primerjamo trenutke odločitve treh astronavtov, ko so vstopili v raketni Saturn, z odločitvijo Kolumba, da odplije v Indijo po povsem novih poteh. Naj bo blišč uspeha (zasenčil je vse druge letošnje dogodke) še tolikšen, iz svoje človeške kože ne moremo. Mesecu smo stopili na teme, spoznavamo ga... Toda ali nas ne razjeda dvom

Ob letu — za vsa druga

— smo storili dovolj doma, na zemlji, dovolj, da bi živelii srečnejše bolj človeško! Ne! Obtožujoči so časopisni stolpici o Biafra, Vietnamu. Segamo po zvezdah, a umiramo od lakote. Vojne nismo izumili letos. Te postajajo vse daljše in vse bolj krute! Neuničljiv je človeški razum, kadar snuje nova morilskaa orožja. Dileme, ki nas pretresajo, so vsako leto hujše! Vsak leto je konica, na kateri stojimo, ostrešja! Mnoga bojišča sodobnega sveta to potrjujejo! Vietnam, Blízni vzhod, Biafra.

koli več ne ponovi piše v novi Hirošimi... Da, naj...

Pa vendar ali se v tem trenutku nekaj podobnega ne dogaja v Vietnamu. Dogaja se, kar se je dogajalo v Hitlerjevi Nemčiji, kar se je dogajalo v stalinovih čistkah... Dokazujemo človekovo nemoc. Narednik Michael Bernhardt pripoveduje o pokolu v vietnamski vasi Son Mi: »Prišli smo v vas in pričeli streljati z avtomatskimi puškami... Bili so povečini starci, žene in otroci... imel sem občutek, da je pod trupli se nekaj živih... Vse skupaj je trajalo pol ure.« Tu se civilizacija končuje... kot človeštvo smo na razpotju. V petdesetih letih smo spoznali razdiralno moč atomske bombe, spoznali smo plin in bakteriološko orožje, a to, s čimer smo se ponovno srečali tokrat... to ni več orožje... To je slatko gospodstvo nad življenjem...

Civilizacija? Kadar človeštvo hkrati mori ali presaja človeška srca... je z namenim nekaj narobe.

Svobodno živimo in trudimo se, da bi nam bilo vsem bolje. Trudimo se, da bi govorili tako kot stvari stojijo... trudimo se, da ne bi teptali našega človeškega dostojanstva. A vsem ni mogoče živeti po takšnih postavah! Svet je daleč od tega, tudi tam, kjer vojne ni in se te postavite razglašajo za splošno veljavne. Prisluhnimo pismu Aleksandra Solženicina. Ko so ga izključili iz društva

**Peter Jovanovič,
Spodnja Žetina 1, p. Poljane
Pomoč prizadetim
v Banjaluki**

— SPLOŠNA POLOŽNICA —		— SPLOŠNA POLOŽNICA —		SLUŽBNA DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA	
PRIZNANIČA		TEMELJNICA		SPLOŠNA POLOŽNICA	
Dan	2.000	Dan	2.000	Dan	2.000
z besedami dan	dva tisoč	z besedami dan	dva tisoč	z besedami dan	dva tisoč
Je vplatal Peter Jovanovič Spodnja Žetina 1, p. Poljane		Je vplatal Peter Jovanovič Spodnja Žetina 1, p. Poljane		Peter Jovanovič Spodnja Žetina 1, p. Poljane	
v korist	501 - 789 - 36	v korist	501 - 789 - 36	v korist	501 - 789 - 36
Naziv računa:	Pomoč prizadetim v Banjaluki	Naziv računa:	Pomoč prizadetim v Banjaluki	Naziv računa:	Pomoč prizadetim v Banjaluki
V KRANJ 29.12.69.		V KRANJ 29.12.69.		V KRANJ 29.12.69.	
29.12.69. Vpladina it. dnevnika Taka dan p. j.		29.12.69. Vpladina it. dnevnika Taka dan p. j.		29.12.69. Vpladina it. dnevnika Taka dan p. j.	
Gospod. sečilnik		Gospod. sečilnik		Gospod. sečilnik	
Obr. 1		Obr. 1		Obr. 1	

sovjetskih pisateljev... »Otreste prah s svojih ur, pravi... Za nekaj stoletij ste zaostali za svojim časom... Dvignite svoje priljubljene težke zavese. Saj sploh niste opazili, da je od zunaj napočila zora.«

Da... Da... Veselo živimo! Medtem ko ima newyorski nebotičnik družbe Panam šestdeset nadstropij in v njem slhernega dne blizu 300.000 ljudi opravlja vsakodnevno delo, vrli ameriški dečki streljajo stare, onemogočne. V tem trenutku, ko mi živimo svobodno, preganajo v Grčiji in se mnogokrat vse tiste, ki žele živeti po demokratičnih postavah. Medtem ko v nekaterih visoko razvilitih deželah skoraj 90 odstotkov vsake generacije konča obvezno srednjo šolo še vedno mnogi, mnogi tavajo v temi neznanja in mnogi dosežki človekovega duha bodo zanje za vedno izgubljeni. Generacije so pred zaprtimi vrati.

In navsezadnje naj vas ne bo strah, če v tem treh autokratih po vodah Pacifika, Atlantika in po drugih morjih plovejo atomske podmornice. V tem trenutku, ko ste obrnili časopisno stran, sta se morda v nekem podzemljiskem bunkeru v Nebraski (ZDA) sprekla v kontrolni sobi ob raketa z jedrskeimi glavami dva petindvajsetletnika... Morda se bo njun spor končal mirno? Morda sta utrujena ali nepazljiva ali se jima lahko zgoditi, da sprožita na neki neznan cilj na zemlji rakete z jedrskeimi glavami... Tako se bo nekoga dne pričela vojna...

Potreben je pomislek ali z nami resnično ni nekaj narobe. — Gledamo kako morijo v Vietnamu, čakamo na mir pa... nad nami vise nuklearne bombe, pozabiljamo zadnjo vojno... Zaupamo generalom, pa so vendarle storili že toliko slabega... se borimo proti raku, a sami morimo...? Svet je treba spremeniti... razlagali smo ga že dovolj!

**Ljudje
in
dogodki**

**JSRKO
GLAS
SOBOTA**

Belih pekov črna vsakdanjost

»Kruha in iger!« je vpilo ljudstvo v starem Rimu. »Svežega kruha!« zahteva sodoben kupec. Gorje pekarnam, če mu ga ne ponudijo že navsezgodaj

Bržkone ni človeka, ki bi mu bil vonj po vročem, pravkar pečenem, hrustajočem kruhu, vonj, ki draži nosnice in žleze, da se nam v ustih nabira slina, da nam želodec zakruli, neznan. To je spremjevalec blaginje, o katerem sanjajo mnogi milijoni lačnih. To je simbol sitosti, močnejši in dragocenejši od dišav, ki obdajajo kronane glave. Ni ga moč ponarediti. V poskusnih laboratorijskih massachusettske univerze (ZDA) so pred leti umetno, s spajanjem najrazličnejših kemičnih sredstev, izdelali skoraj dva tisoč koncentratov, katerih vonjave ustrezajo vsem doslej znanim aromam. Le stekleničko je treba odpreti in že vas zajame duh po brinju, čokoladi, bencinskih hlapih ali cvetu, po dimu, breskvali ali svežem senu, po plesnobi, gnilobi ali strojnom olju . . . Edino pri kruhu se je zataknilo. Vonja, ki preplavi okolico, kadar odprejo krušne peči in izvlečejo toplo, rumeno zapečene hlebce, niso znali osamiti. Preveč originalen, preveč samosvoj je. Kdor ga samo enkrat zazna, mu ne bo nikdar več tuj. In prav omenjen duh po vzhajajočem, nabreklem testu ter vročina, ki nevajenemu, na zimski mraz ubranemu telesu kaz hitro ovlaži kožo, sta glavnii značilnosti pekarn. Zato mi je bil debeli zimski plašč oni dan (ali bolje — ono noč), ko sem obiskal kranjsko stovarno kruhar, kmalu odveč. Sploh pa bi med peki, oblečenimi z golj v tanke bele majice in lahke platnene hlače, deloval nekam smešno. Se s suknjičem na plečih sem se, hodec mimo zasopilih, od dela in sopare potnih mož, počutil malec ne-lagodno.

BREZOZIRNI POTROŠNIKI

»Lepo, da ste prisli,« me je pozdravil dežurni technolog Borut Cibec. »O pekih so do-slej časopisi pisali mnogo pre malo. Vse mogoče stvari načinjajo novinarji, marsikaj odkrijete, razkrivate, le za življenje in vsakdanje težave naših ljudi nimajo posluha. In vendar je problemov, ki nas tarejo in s katerimi bi javnost morala biti sezaujema, veliko.«

Prikimal sem in mu dal prav. O usodi neznanih mož, ki skrbijo, da so trgovine in lokalni vsako jutro založeni s skladovnico svežega, včasih še toplega kruha, namreč več preneseno malo. Ne zavetamo se, koliko truda in znanja je treba, preden iz sto in sto kupov moke, iz sto in sto litrov vode ter iz deset in deset kilogramov kvasa nastane več tisoč slastnih štruc. Štruce, žemlje in pecivo so za nas del vsakdanosti, so kot voda in zrak, ki o njima nikdar ne razmišljamo in ne ugebimo, od kod izvirata. Gorje pekom, če bi lepega dne zatajili in bi vesoljnog ljudstvo ostalo brez svojih hlebec, rogličev in makov.

»Se kdaj zgodi, da napečete premalo kruha ali da ga kupec ne dobi pravočasno?« me je zanimalo.

»Da — včasih. Teda v prvem primeru so krive trgovine. Pogosto namreč naročec preveč ali premalo 'blaga', dasi potlej, pred ljudmi, rade zvalijo krivdo na pekarno.

Kar pa se tiče drugega, moram reči, da smo le redko v zamudi. Seveda, če zmanjka električne ali vode, če več pekov hkrati zbole in jih nimamo s kom nadomestiti (veste, tudi nam gripa ne prizanata) je zakazitev neizogibna. Ampak potrošniki tega nočjo razumeti. Kar koli drugega zmanjka, potrplijo, pri kruhu pa so neizprosnii.«

10 TON VSAKO NOČ

Pol osmilj je bilo, ko sta dve vellki peči nove, komaj pred slabim letom prenovljene pekarni Kranj, podružnice Žita Ljubljana, začeli bruhati štruce in dvokilogramskie hlebce. 10 ton — pred prazniki in ob sobotah celo 16 ton — črnega, belega, ajdovega, koruznega, rženega in mešanega kruha ter za več stotov različnega peciva spečajo tod vsako noč. Delovni postopek traja 11 ur — od osemnajstih zvečer do sedmih zjutraj naslednjega dne. Skozi tri faze oziroma prestore, skozi sejalnico, mesilnico in proizvodno hallo mora iti testo, da iz moke, vode, kvasa ter drugih dodatkov nastane kruh. Naprava se zelo izpopolnjene, njihov videz ima z nekdanjimi mentrgami in pečmi na drva ali premog kaj malo skupnega. Testo potuje po tekočem traku, tekoči trak ga odnese v enakomerno ogrevano komoro, podobno veliki prevrnjeni omari, da bi na drugi strani pripehal na dan enakomerno zapečen, značilni

»Pek sem od leta 1934. Saj nič ne rečem, poklic mi je všeč, vendar bi, če bi se mi ponudila priložnost, takoj premenjal. Dasi sem kar dobro plačan in čeprav so delovni pogoji sedaj mnogo boljši, ne odtehtajo neprestanega nočnega dela. Družinsko življenje zelo trpi. Zena dan na dan tarna, ker ne moremo nikdar skupaj ven. Le redko sva oba hkrati doma. Navadno je tako, da jaz odhajam ko ona pride, in obratno.«

• Pero Milojević (33) je po rodu Bosanc, iz Bosanske Dubice. Dela skupaj z Viktorjem Križajem (38), Kranjanom. Oba sta kвалиficirana predpečnika in se dobro razumeta.

»Prej sem skrbel za parno peč. Z lopato sem premetaval premog in pazil, da temperatura ni padla pod dovoljeno mejo, danes pa samo obracam pirometre. Veliko je že je, toda bolj odgovorno. Trinajst let praksa imam in če bi ne bilo nočnega dela, bi mi pekarstvo zelo ugajalo,« pravi Pero, medtem ko se je njegov sotrudnik Viktor razgovoril o bolj strokovnih rečeh. »Mislim, da so izdeki kranjske pekarni, odkar smo dobili nove peči, precej boljši. Zlasti zumanji videz kruha je čisto drugačen, lepsi. O okusu pa sam ne morem soditi, raje prepričam besedo potrošnikom. Ja, in že to bi rad dodal, da po rekonstrukciji in modernizaciji naših obratov naredimo mnogo več, da mnogo bolje izkoristimo čas.«

• Jože Sintič (28), kvalificiran oblikovalec I z Visokega, oče štiriletnega dečka in triletne dccliffe, se prav tako pritožuje nad nočnim delom.

Spričo nerednega življenja, spričo tega narobe sveta sem že čisto živčen. Doma gre vse narobe. Otroci me ne marajo, saj podnevi, ko se hočejo igrati z menoj, spin in jih naderem ali cel. učarim, če pridejo blizu. 125, 130 tisočakov je prepela odškodnina za načelo zdravje in harmonijo v družini.«

Se z nekaj peki sem govoril in razen kurjača Redžepa pa Krasniča (32), ki trdi, da ga nočno delo ne moti, da se je privadol nanj, so vsi po vrsti nezadovoljni s sedanjim urnikom. A tudi Redžep ni ostal povsem brez pripombe. »Osebni dohodki bi bili lahko malo višji. Če drugač ne, naj rastejo vsaj vzporedno s cenami,« je prabil.

I. Guzelj

• OTROKA ME NE MARATA . . .

• Janez Jančar (50), vodja peči, je doma iz Novega mesta, vendar že dolgo živi v Kranju. Ima dva sinova, starca 18 in 13 let.

KRVOSES₁₉

»Zdaj ne več. Posneli so jih, potem pa sploh vse otise, kar jih je bilo tam, zbrisali.«

»Nekdo vas je nalagal, Mr. Mason. Ti odtisi ne morejo biti moji.«

»Tukaj nekaj ni v redu!«

»Povejte mi, Mrs. Bedford — ali se niste danes ponoči, naj bo to že kadarkoli, peljali za Denhamom v tisti motel?«

»Toda, Mr. Mason, čemu pa naj bi se vozila za Denhamom po kakršnih koli motelih?«

Ker je Denham prejel tam od vašega moža dvajset tisoč dolarjev.«

Stisnila je ustnice.

»Torej se niste peljali za Denhamom tja?«

»Prej bi umrla kot pustila Stewarda v kremljih tega slinastega izsiljevalca.«

»Vidite! To si bo policija tudi tako razlagala, ko bo iskala motiv za umor.«

»Kot motiv za to, da bi bila lahko umorila Denhamam?«

»Da.«

»Mene prav gotovo ni bilo tam! Sinoč sem čakala doma svojega moža, in vi o tem, kje je bil, niste prav informirani. Niti na misel mu ni prišlo, da bi se bil peljal v tisti motel, pač pa je bil na nekakšni neprijetni konferenci direktorjev, kjer so razpravljali o takoj kočljivi zadavi, da si ni upal zapustiti sobe niti za toliko, da bi mi telefoniral. Ali pa ste tudi polnoma prepričani, da je Denham mrtev? Ali ne gre za pomoto?«

»Ne, pomote ne more biti!«

Trenutek je pomislilja in vstala. »Lagala bi in se hlinila, če bi trdila, da obžalujem njegovo smrt. Ima pa lahko zelo kočljive posledice, ki jim morate najti protutež. Policija bo raziskovala njegovo preteklost. Ugotovila bo, da je bil izsiljevalec in poskušala sestaviti seznam njegovih žrtev, da bi med njimi našla koga, ki je imel dovolj vzroka za umor. Vaša dolžnost je, da kot pravni zastopnik mojega moža poskrbite za to, da policija ne bo izvedela, zakaj je Denham lahko tako pritiskal name. Stewardu je godilo, da se je postavljal z menoj v družbi ..., no, težko je to razložiti. Rekla bi, da je to nekako takoj, kot če ima človek čistokrnega psa. Rad gre z njim na razstave in rad vidi, če je odlikovan. Pri tem igra nedvomno določeno vlogo občutek, da mu bodo drugi lastniki psov zavidili. Prav tako mi moj mož rad kupuje lepe obleke in dragocen nakit in rad vidi, da se gibljem v kulturni atmosferi, obdana od častilcev. Imajo ga za zelo srečnega zakonskega moža in njega to veseli.«

»In vam na tistem to ni po godu?«

Pogledala mu je v oči. »Motite se, Mr. Perry Mason! In kot njegov pravni zastopnik morate najti zdaj sredstva in pota, da ga boste obvarovali pred katastrofnim polomom. Na vsak način morate preprečiti, da bi prišla moja preteklost na dan.«

»Kaj pa mislite o meni? Da sem čarownik, ali kaj?«

»Moj mož prisega na vas. In zaradi tega sva tudi pripravljena plačati vam najvišji honorar, če dosežete, da bodo tisti prstni odtisi priznani kot falzifikat in preprvečevalno dokaže, da se pretekle noči nikakor nisem mogla zadrževati v motelu.«

Po teh besedah se je obrnila, da bi odšla. Pogovor je zaključila odločno, kot da ne trpi ugovora. Tudi v tem trenutku je pokazala, da je povsem dorasla situaciji in zapustila prostor trdnih krovkov.

10.

Perry Mason je zapeljal na parkirni prostor pred svojo pisarno. Čuvaj prostora, ki ga je navadno pozdravljal z lagodnim zamahom roke, je razburjeno mahal z rokami, ko je Mason ustavil voz in je takoj pritekel k njemu.

»Listek imam za vas, Mr. Mason!«

Na listku, ki mu ga je potiskal v roke, je bilo zapisano: »Policija je tu! Della.«

Mason je trenutek pomislijal, nato pa izstopil in se napotil proti poslopju. Ko je stopil v vožjo, je nenadoma stopil predenj, kot bi zrasel iz tal, močan moški in dejal: »Če nimate nič proti temu, Mr. Mason, bi se popeljal z vami navzgor.«

»Glej no, eden od gospodov komisije za umore! Prosim, prosim, kar z menoj poročnik Tragg! Ali bi vam lahko kakko pomagal?«

»Kakor se vzame. Toda, če dovolite, se bomo pogovorili raje v vaši pisarni.«

Molč sta se peljala navzgor. Mason je korakal po hodniku mimo vrat v glavno pisarno in odprl vrata svoje privatne pisarne. Della Street mu je razburjeno zaklicala: »Sef, policija bi rada... oh!« Zagledala je poročnika Tragga.

»Dober dan, gospodična Street!« je dejal zadržano vlijudno poročnik Tragg. Iz njegovega glasu pa je bilo čutljivo nejedvolo, ko je dostavil: »Odkod pa veste, da bi policija rada govorili z Mr. Masonom?«

»Ob, prav slučajno sem slišala. Ali bi moralost ostati to tajno?«

»Ni nujno,« je odgovoril Tragg, se zlekni v naslonjanju za stranke in čakal, da se Mason namestil za svojo pisalno mizo.

»Cigaret?« je dejal Mason in ponudil Tragu zavojček.

»Lepa hvala!« je odgovoril policijski poročnik in si vzel cigaret. Mason mu je prisidal.

»Zelo ljubčivivo!«

»Prosim, prosim!«

Nato je Mason tudi zvrljigal cigaret in se udobno naslonil v svojem stolu.

Poročnik Tragg je bil skoraj tako velik kot Mason. Bil je tip modernega policijskega uradnika, ki se razume na svoj posel in ki mu je njegovo delo v zadovoljstvo. Njegov tovariš, seržant Holcomb — ki ni prav nič skrival svojega odpora proti Masonu — pa je bil klasičen primer okostenega, topoglavega policijskega stare šole. Mason in Tragg sta cenuila drug drugega in obravnavala medsebojne zadeve s spoštovanjem do nasprotnika.

»Zadeva, ki bi se o njej rad pogovoril z vami, ima opraviti z motodom. «Pri mirnem počinku,« je dejal Tragg in pri tem pogledal Masona.

Mason je molče dvignil obrvi.

»Ali vam to kaj pomeni, Mason?«

»Ni napačno.«

»Ste bili že kdaj tam?«

Mason je zmagjal z glavo.

»Morda pa kateri od vaših klientov?«

»Nimam pojma. Saj vam je znano. Kopico klientov imam in lahko bi si mislil, da je ta ali oni kdaj prenočil v motelu. Pripravno je stopili v prijazen lokal, če si z vromom na poti. V sobo ti znešojo vso prtljago in ...«

»To je vse lepo in prav, toda tu gre za umor, ki so ga odkrili v motelu. «Pri mirnem počinku danes ponoči.«

»Res? Kdo pa je bil umoren?«

»Moški, po imenu Denham. Sicer pa je, kot se je izkazalo, cudine vrste človek.«

»In ta naj bi bil moj klient?«

»Upam, da ne.«

»Vendor se mi zdi, da ste našli nekašno zvezo, ki vas je pripeljala sem.«

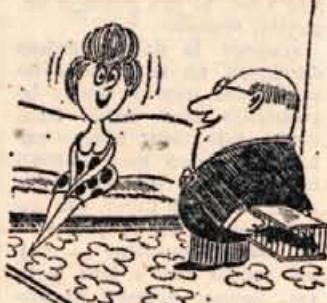
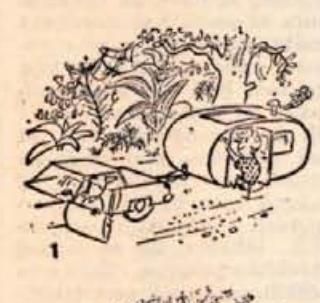
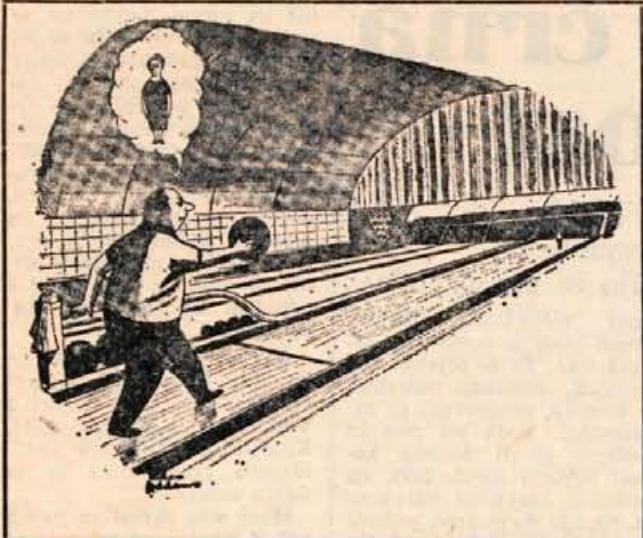
»Nič se ne bi čudil, če bi obstajala kaka taka zveza.«

»Ali ne bi hoteli stvari pojasnit.«

»Obvestil vas bom o nekaterih stvareh, ki so nam zname. Včeraj popoldne se je pojavil v motelu. «Pri mirnem počinku» moški, tipičen generalni direktor, temnih las, na senčnih malo osivel, v lepi obliki po meri, suverenega nastopa. V njegovem spremstvu je bila ženska, precej mlajša od njega. On je bil star morda 50 let, ona pa zelo atraktivna playovalska, kakih petindvajset let.«

»Ohoh!«

Tragg se je zarežal: »Da, kaj takega večkrat zaide v motel. Zdaj pa sledi nekaj prav zanimivega: Moški je na več način hotel imeti dvojni bungalovi. Dejai je, da pričakuje, da en narček. Dobil je torej dvojni bungalow, ki je med seboj zvezan s prehodom.

— Tone, ali si zapri psa v garažo?

— Vsak čas mora biti v službi. Odšel je kot navadno ob 7. uri z avtobusom.

— Vsak čas mora biti v službi. Odšel je kot navadno ob 7. uri z avtobusom.

Radio

Poročila poslušajte vsak dan ob 5., 6., 7., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7., 24. uri ter radijski dnevnik 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23., in ob 19.30.

TOREK

30. DECEMBRA

8.04 Operna matineja — 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — 9.35 Z ansamblom Atija Sossa — 9.45 Petnajst minut z ansamblom in pevci Miška Hočevarja — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Igra violinist Igor Ozim — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Od vasi do vasi — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Glasbeno udejstovanje mladih — 14.25 Igra Plesni orkester RTV Ljubljana — 14.40 Mladinska reportaža — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.40 Odlomki iz opere Seviljski brivec — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Popoldanski koncert Simfoničnega orkestra RTV Ljubljana — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 V torek nasvidenje — 18.45 Svet tehnike — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansamblom Mihe Dovžana — 20.00 Prodajalna melodij — 20.30 Radijska igra — 21.23 Lahka glasba z orkestrom RTV Ljubljana — 22.15 Jugoslovanska glasba — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 S slovenskimi pevci zabavne glasbe — 24.00 Godala v noči

Drugi program

14.05 Radijska šola za višjo stopnjo — 14.35 Vrtljak s popevkami — 15.00 Jazz na drugem programu — 15.35 Glasbeni variete — 16.40 Melodije za vsakogar — 17.35 Z orkestrom David Lloyd — 18.00 Popevke današnjih dni — 18.35 Lepi zvoki — 19.00 Novost na knjižni polici — 19.05 Melodije po pošti — 20.05 V korak s časom — 20.15 Naši operni pevci — 21.15 Slovenska zborovska pesem — 22.15 Salzburški festival 1969 — 00.05 Iz slovenske poezije

SREDA

31. DECEMBRA

8.04 Glasbena matineja — 9.05 Za slovo od starega leta — 9.35 V veselju pričakovanju — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za

tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Dva komična prizora iz jugoslovenskih oper — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Pesmi o zimi po mali vokalni ansamblu — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Uspele slovenske popevke — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.30 Pionirska popoldine — 17.05 Z domaćimi vižami novemu letu nasproti — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Sanje ob kaminu — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Na-Ma za Novo leto — 20.00 Silvestrov večer — 24.00 Srečno 1970 — 00.05 Prvi ples v novem letu — 01.00 Moderni časi — moderni ritmi — 02.00 Veselje v domaćem krogu — 03.00 Spomini in želje — 04.00 Ples za plesom — napev za napevom

Drugi program

14.05 S popevkami po svetu — 14.35 Z majhnimi ansambli zabavne glasbe — 15.00 Melodije iz filmov — 15.35 Glasbeni variete — 16.40 Rezervirano za mlade — 17.35 Revijijski orkester Marty Gold — 18.00 Popevke na sprehodu — 18.35 Plesna glasba — 19.00 Soferjem na pot — 19.10 Od popevke do popevke — 20.05 Plesni napevi in koraki — 21.10 Silvestrovo — 05.00 Iz slovenske poezije

CETRTEK

1. JANUARJA

6.00 Dobro jutro in mnogo sreča! — 6.50 Danes za vas — 8.05 Radijska igra za otroke — 8.45 Skladbe za mladino — 9.05 Našim najmlajšim za Novo leto — 9.30 Nove melodije v novo jutro — 10.05 Zimski turizem v slovenskih turističnih projektih — 10.30 Mnogo sreče in uspovah vam želijo domaći pevci in godeci — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Novoletni pozdravi — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Novoletno čestitke — 13.15 25 let nove Jugoslavije — 14.05 Tudi letos vas bodo zabavili — 15.05 Domäce slovenske pesmi od včeraj in danes — 16.00 Radijska igra — 17.05 Novoletni koncert Simfoničnega orkestra in zborna RTV Ljubljana — 18.00 Humor iz veselja — 18.30 Ritmi za mladi svet — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Zabavna glasba — 20.00 Novoletno srečanje v studiu 14 — 22.15 Po plesnem redu z znanimi orkestri — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 Lahko noč z godalnimi orkestri

Drugi program

14.05 Za ljubitelje popevk in plesnih ritmov — 15.00 Velični valčki in uverturi — 15.35 Glasbeni variete — 16.40 Sestanek ob juke-boxu — 17.35 Trije majhni ansamblji zabavne glasbe — 18.00 Popevke, ki jih radi poslušate — 18.35 Z orkestrom Mantovani — 19.00 Filmski vrtljak — 19.05 Melodije po pošti — 20.05 Prve letošnje minute — s slovenskimi skladatelji — 21.10 Nove plošče v opernem arhivu — 22.10 Na

pragu Beethovnovega leta — 00.05 Iz slovenske poezije

PETEK

2. JANUARJA

6.00 Dobro jutro — 8.05 Radijska igra za otroke — 8.45 Glasba za mladi svet — 9.05 Vedri ritmi — 9.40 Dva prominentna vokalna korpusa z novimi posnetki — 10.05 Novo leto pri naših izseljencih — 10.30 Miha Dovžan in Boris Kovačič s svojima ansambloma in melodijami — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Simfonični orkester RTV Ljubljana svojim poslušalcem za praznično dopoldne — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Opoldanski cocktail melodij — 13.30 Silvo Matelič: Samouprava — 13.55 Glasbena medigra — 14.05 Biilo je Novoletno popoldne — 15.05 Znani in neznanii ljudje o športu — 16.00 V svetu opernih melodij z našimi solisti — 17.05 Ples ob petih — 18.00 Pozabljeni poetje — 18.40 Lahka glasba — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Zabavna glasba — 20.00 Prijetni spomini na preteklo leto — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.15 Besede v zvoki iz logov domaćih — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 Z lepimi melodijami v prijeten sen

Drugi program

14.05 Od popevke do popevke — 15.00 Zveneče kaskade — 15.35 Glasbeni variete — 16.40 Popoldne ob sprejemnikih — 17.35 Lahka glasba — 18.00 Iz filmov in glasbenih revij — 18.35 Z orkestrom Michael Jary — 19.00 Odimevi z gora — 19.20 Igramo za dobro razpoloženje — 20.05 Radijska igra — 21.10 Lepa mlinarica — ciklus samospevov — 22.20 Festival v Bergenu 1969 — 00.05 Iz slovenske poezije

SOBOTA

3. JANUARJA

8.04 Glasbena matineja — 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — 9.35 Cez zasnežene poljane — 9.50 Naš avtostop — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Skatljica z godbo in druge skladbe — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Z ansamblom domaćih viž — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Glasbena pravljica — 14.35 Lahka glasba za razvedrilo — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.40 Poje baritonist Milivoj Bačanović — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Gremo v kino — 17.35 Glasba iz filmov — 17.45 Jezikovni pogovori — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Dobimo se ob isti uri — 18.45 S knjižnega trga — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Zabavna glasba — 20.00 Zabavna radijska igra — 20.40 Za ples in razvedrilo — 21.15 Glasba ne pozna meja — 22.15 Oddaja za naše izseljence —

23.05 S pesmijo in plesom v novi teden

Drugi program

14.05 Melodije iz musicalov — 15.00 Jazz na drugem programu — 15.35 Glasebni variete — 16.40 Sobotni mozaik — 17.35 Naš podlistek — 17.50 Kitara v ritmu — 18.00 Pisana paleta zabavne glasbe — 18.35 Z orkestrom Les Reed — 19.00 Pet minut humorja — 19.05 Parada zabavne glasbe — 20.05 Ljudje med seboj — 20.30 Okno v svet — 20.45 Slovenski skladatelji v zimi — 21.15 Operni koncert — 22.30 Baročni mojstri in njihovi izvajalci — 00.05 Iz slovenske poezije

NEDELJA

4. JANUARJA

6.00 Dobro jutro — 8.04 Radijska igra za otroke — 8.43 Mladinska orkestralna glasba — 9.05 Srečanje v studiu 14 — 10.05 Še pomnite tovariši — 10.25 Pesmi borbe in dela — 10.40 Pet minut za EP — 10.45 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.30 Pogovor s poslušalci — 12.00 Na današnji dan — 13.30 Nedeljska reportaža — 13.50 Z ansamblom Weekend — 14.05 Po domače — 14.30 Humoreska tega tedna — 14.50 Z novimi ansamblom domaćih napevov — 15.05 Nedejsko športno popoldne — 17.05 Nedeljski operni stereo koncert — 17.30 Radijska igra — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbena razglednice — 20.00 V nedeljo zvečer — 22.15 Plesna glasba — 22.40 Zabavna glasba iz studia Zagreb — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 Jazz za vse

Drugi program

9.35 Igramo kar ste izbrali — 11.35 Svetovna reportaža — 13.35 Začnimo s plesom — 14.00 S popevkami po svetu — 14.35 Revija majhnih ansamblov zabavne glasbe — 15.00 Izletniški kažipot — 15.15 Glasbeni variete — 16.35 Z zborom in orkestrom Henry Mancini — 17.00 Ples ob petih — 18.00 Iz operet in glasbenih revij — 18.30 Popevke se vrstijo — 19.00 Naši kraji in ljudje — 19.15 Igrajo veliki zabavni orkestri — 19.40 Priljubljeni zabavni zbori — 20.05 Sportni dogodki dneva — 20.15 Večerna nedeljska reportaža — 20.25 Dubrovniške poletne prireditve 1969 — 22.40 Koncert in simfonija — 00.05 Iz slovenske poezije

PONEDELJEK

5. JANUARJA

8.04 Glasbena matineja — 9.05 Za mlade radovedneže — 9.20 Cicibanov svet in Pesmica za najmlajše — 9.45 Zvoki iz operet — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.10 S Korškega v Makedonijo — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Majhen koncert pihal-

nih orkestrov — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Lahka glasba — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.30 Glasbeni intermezzi — 15.40 Mali koncert zbor KUD-a Tine Rožanc — 16.00 Vsak dan za vas — 17.00 Operni koncert — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Signalni propaganda oddaja — 18.35 Mladinska oddaja Interna 469 — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute s Slovenskim instrumentalnim kvintetom — 20.00 Koncert Simfoničnega orkestra RTV Ljubljana — 22.15 Za ljubitelje jazzu — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 Zabavna glasba iz studia Beograd — 23.40 Z orkestrom Nelson Riddle

Drugi program

14.05 Pisan svet pravljic in zgodb — 14.20 Z majhnimi ansambli zabavne glasbe — 15.00 Popevke, ki jih radi poslušate — 15.35 Glasbeni variete — 16.40 Popevke na tekočem traku — 17.35 Z orkestrom in zborom Hors Jankovski — 18.00 Priljubljeni pevci zabavnih melodij — 18.35 Ritmi današnjih dni — 19.05 Ponedeljkova glasbena skrinja — 20.05 Pota našega gospodarstva — 20.15 Staro italijanske arije — 20.30 Svet in mi — 20.45 Plesi iz Galante — 21.15 Literarni večer — 21.55 Večeri pri slovenskih skladateljih — 00.05 Iz slovenske poezije

TOREK

6. JANUARJA

8.04 Operna matineja — 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — 9.35 Z ansamblom Jožeta Kampiča — 9.45 Slovenske narodne — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Od vasi do vasi — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Glasbeno udejstovanje mladih — 14.25 Igra Plesni orkester RTV Ljubljana — 15.30 Glasbeni intermezo — 15.40 Odlomki iz opere Prodana nevesta — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Beethovnova dela v izvedbi domaćih umetnikov — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 V torek nasvidenje — 18.45 Narava in človek — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansamblom Lojzeta Slaka — 20.00 Prodajalna melodij — 20.30 Radijska igra — 21.10 Lahka glasba — 22.15 Jugoslovanska glasba — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 S slovenskimi pevci zabavne glasbe — 23.40 Godala v noči

Kranj CENTER

31. decembra angl. barv. CS film JAMES BOND 007 CASINO ROYALE ob 15.30 in 18. uri

1. januarja amer. barv. CS film TARZAN NA VELIKI REKI ob 10. uri, japon. barv. film VELIKI ZID ob 14.30, 17. in 19.30, premiera amer. barv. CS filma JUNAKI ZAHODA ob 22. uri

2. januarja amer. barv. CS film DAN REVOLVERASEV ob 10. uri, japonski barv. film VELIKI ZID ob 14.30, 17. in 19.30, premiera amer. barv. CS filma NEVARNA SMER 7000 ob 21. uri

3. januarja amer. barv. CS film JUNAKI ZAHODA ob 15. in 20. uri, amer. barv. CS film ZVEZDA ob 17. uri, premiera zahod. nem. barv. filma HELGA IN MICHAEL, II. DEL ob 22. uri

4. januarja amer. barv. CS film JUNAKI ZAHODA ob 13.30 in 21. uri, japon. barv. film VELIKI ZID ob 15.30, amer. barv. CS film ZVEZDA ob 18. uri

5. januarja zahodnonemški barv. film HELGA IN MICHAEL, II. DEL ob 16., 18. in 20. uri

6. januarja zahodnonemški barv. film HELGA IN MICHAEL, II. DEL ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORŽIC

31. decembra amer. barv. CS film ZVEZDA ob 16. in 19. uri

1. januarja amer. barv. CS film TARZAN NA VELIKI REKI ob 14. uri, amer. barv. CS film ZVEZDA ob 16. in 19. uri

2. januarja amer. barv. CS film DAN REVOLVERASA ob 15. uri, amer. barv. CS film ZVEZDA ob 17. in 20. uri

3. januarja angl. barv. CS film JAMES BOND 007 CASINO ROYALE ob 15.30 in 20. uri, amer. barv. CS film SPREMLJEVALEC ZLATE POSILJKE ob 18. uri

4. januarja angl. barv. CS film JAMES BOND 007 CASINO ROYALE ob 14. in 18.30, amer. barv. CS film TARZAN NA VELIKI REKI ob 16.30

5. januarja amer. barv. CS film UKROČENA TRMOGLAVKA ob 16., 18. in 20. uri

6. januarja amer. barv. CS film ZVEZDA ob 16. in 19. uri

Cerknje KRVAVEC

1. januarja amer. barv. CS film DAN REVOLVERASA ob 16. in 19. uri

2. januarja amer. barv. film PROKLETA POSESTA ob 16. in 19. uri

3. januarja amer. barv. CS film TARZAN NA VELIKI REKI ob 19. uri

Kamnik DOM

1. januarja amer. barv. CS film KAKO JE OSVOJEN DIVJI ZAHOD, I. DEL ob 15., 17. in 19. uri

2. januarja amer. barv. CS film KAKO JE OSVOJEN DIVJI ZAHOD, II. DEL ob 15., 17. in 19. uri

3. januarja amer. barv. CS film NEVARNA SMER 7000 ob 17.30 in 19.30

Kino

4. januarja franc. barv. film ZBOGOM, PRIJATELJ

Javornik **DELAWSKI DOM**
31. decembra amer. barv. CS film POCITNICE V KALIFORNII ob 19. uri

1. januarja grški barv. film GRSKI BISERI ob 19. uri

3. januarja amer. barv. CS film REVOLVERAS Z RDECHE REKE ob 19. uri

4. januarja angl.-nem. barv. film KLUB UBIJALCEV IZ BROOKLYNA ob 17. uri, amer. barv. film CRNA MORA ob 19. uri

Radovljica

31. decembra franc. barv. film OPERACIJA LIZBONA ob 18. uri, amer. barv. film SVINGERI ob 20. uri

1. januarja amer. barv. film SVINGERI ob 16. uri, amer. barv. film KAKO SE RESUJE ZAKON IN PROPADA ZIVLJENJE ob 18. uri, franc. barv. film VOHUNOVA KOZA ob 20. uri

2. januarja amer. barv. film KORAKI REVOLVERASA ob 16. uri, amer. barv. film SVINGERI ob 18. uri, amer. barv. film VODNIK ZA OZENJENE MOSKE ob 20. uri

3. januarja amer. barv. film NEVARNA LINIJA 7000 ob 16. uri, amer. barv. film VODNIK ZA OZENJENE MOSKE ob 18. uri, amer. barv. film PRIMORAN DA UBIJE ob 20. uri

4. januarja amer. barv. film VODNIK ZA OZENJENE MOSKE ob 14. uri, amer. barv. film KAKO SE RESUJE ZAKON IN PROPADA ZIVLJENJE ob 16. uri, amer. barv. film PRIMORAN DA UBIJE ob 18. uri, amer. barv. film NEVARNA LINIJA 7000 ob 20. uri

5. januarja amer. barv. film MAROKO 7. ob 20. uri

6. januarja amer. barv. film LOVEC NA SKALPE ob 20. uri

Bled

31. decembra franc. barv. film V SONCNEM ZENITU ob 17. in 20. uri

1. januarja amer. barv. film »F« KOT FLINT ob 10., 15., 18. in 20. uri

2. januarja amer. barv. film »F« KOT FLINT ob 15., 18. in 20. uri

Skofja Loka SORA

31. decembra franc.-italij. barv. CS film TRIJE KORAKI SKOZI BLAZNOST ob 18. in 20. uri

1. januarja amer. barv. film SERIF V NEW YORKU ob 15., 17. in 20. uri

2. januarja amer. barv. film SERIF V NEW YORKU ob 18. in 20. uri

3. januarja franc. barv. CS film GOSPODAR PODZEMLJA ob 18. in 20. uri

4. januarja franc. barv. CS film GOSPODAR PODZEMLJA ob 15., 17. in 20. uri

5. januarja egip. barv. film ARABSKA PRINCESA ob 18. uri

6. januarja amer. barv. film MOJI OTROCI, TVOJI OTROCI, NASI OTROCI ob 18. in 20. uri

Creina Kranj obvešča cenjene potnike, da bodo avtobusi vozili od 1. do 4. januarja po nedeljskem voznem redu

Sportne prireditve

● **JESENICE** — V tretjem kolu državnega prvenstva v hokeju na ledu se bosta danes v torek na drsaliju Pod Mežakljo pomerili ekipi Jesenice in beograjskega Partizana.

● **PLANICA** — Smučarska zvezna Slovenije prireja 2. januarja na 60-m skakalnici meddruštveno tekmo za mladince, ki velja za kategorizacijo.

● **JESENICE** — Na smučiščih Crnega vrha prireja SD Jesenice 4. januarja meddruštvene tekme v veleslalomu za starejše in mlajše mladince in starejše in mlajše mladince. Tekma se šteje za kategorizacijo.

● **BOHINJ** — 6. in 7. januarja bo v Bohinju 15. mednarodno tekmovanje v smučarskih tekih FIS — I A.

● **BEGUNJE** — TVD Begunje bo 2. januarja prireditelj novoletnega meddruštvenega tekmovanja v veleslalomu za člane, članice, mladince in mladinke.

● **SKOFJA LOKA** — 4. januarja prireja SK Transturist Šk. Loka meddruštveno tekmovanje v slalomu za člane in članice. Tekma se šteje za kategorizacijo.

● **DUPLJE** — 4. januarja prireja TVD Partizan Duplje meddruštvene skakalne tekme na 30-m skakalnici.

● **GORJE** — Danes, v torek, 30. decembra, bo ob 18. uri nočno tekmovanje v tekih za memorial Marjana Jakopiča. Tekmovanje bo ekipo in posamezno.

V sredo in četrtek, 7. in 8. januarja, prireja smučarski klub Triglav Kranj sejem rabljene smučarske opreme. Sejena bo na kranjski tržnici ob dnevu od 16. do 19. ure.

OBIŠČITE KRVAVEC**Urejena smučišča**

Izredni popusti od ponedeljka do petka za mladino, smučarske učitelje, tečajnike, tekmovalce, člane smučarskih klubov in skupin.

Informacije:

CREINA Kranj
telefon 21-022, 73-120

CREINA

Televizija**SREDA****31. DECEMBRA**

9.35 TV v šoli (RTV Zagreb) — 17.15 Madžarski TV pregled (RTV Beograd) — 17.45 Veselo zimske minute (RTV Zagreb) — 18.30 Risančka, 18.40 Dedečki Mraz za vas (RTV Ljubljana) — 19.15 Glasbena oddaja (RTV Beograd) — 19.45 TV prospect (RTV Zagreb) — 20.00 TV dnevnik, 20.50 3-2-1, 21.00 Vodoravno in navpično v novo leto (RTV Ljubljana) — 0.40 Novoletni spored (RTV Beograd) — **Drugi spored:** 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

ČETRTEK**1. JANUARJA**

10.10 Novoletna čestitka in napoved sporeda (RTV Ljubljana) — 10.15 Novoletna pustolovščina (RTV Zagreb) — 11.15 Otroški filmi (RTV Beograd) — 12.15 Novoletni koncert (Ervovizija) — 13.30 Smučarski skoki (Ervovizija), 15.30 Iz starega v novo leto (RTV Ljubljana) — 16.00 Revija na ledu (Ervovizija) — 17.00 Thula — nizozemski film, 17.30 Civilna zaščita — filmska komedija, 18.30 Novoletni TV magazin, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3-2-1, 20.35 Buddenbrookovi nadaljevanje in konec, 21.20 Moda in balet, 21.55 Shenandoah — serijski film, 22.20 Roka ob roki — Zabavno glasbena oddaja TV Sarajevo, 22.40 Izgubljena roža — oddaja narodne glasbe TV Sarajevo, 23.10 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 18.30 Glasbena komedija, 19.00 Roka ob roki, 19.20 Izgubljena roža (TV Sarajevo) — 19.50 TV prospect, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

PETEK**2. JANUARJA**

10.10 Veseli tobogan, 11.10 Sosedna-musical, 12.00 Narodna glasba, 12.30 Ponovitev novoletnega sporeda (RTV Ljubljana) — 13.30 Novoletni spored (RTV Skopje) — 16.30 Ukradeni spanje — pravljica, 16.50 Nove dogodivščine Huckleberryja Finna, 17.20 Šport v letu 1969, 18.00 Novoletni spored RTV Beograd, 19.00 Svet na zaslonu, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3-2-1, 20.35 Ubijalc stare gospe — angleški film, 22.00 Za vse otroke sveta, 22.40 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.30 Kronika, 17.45 Propagandna oddaja (RTV

Zagreb) — 17.50 Svet v letu 1969 (RTV Beograd) — 18.50 Novoletne čestitke, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

SOBOTA**3. JANUARJA**

16.45 Fidifadl — lutkovna predstava, 17.30 Hokej Medveščak : Jesenčak (RTV Zagreb) — 19.20 Svet v letu 1969, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3-2-1 (RTV Ljubljana) — 20.35 TV magazin (RTV Zagreb) — 21.35 Rezervirana za smeh, 21.55 Novi rod — serijski film, 22.45 TV kažipot, 23.05 Poročila (RTV Ljubljana) — **Družgi spored:** 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

NEDELJA**4. JANUARJA**

9.00 Madžarski TV pregled (RTV Beograd) — 9.30 Pet minut po domače, 9.35 Kmetijski razgledi (RTV Ljubljana) — 10.00 Kmetijska oddaja (RTV Beograd) — 10.45 Propagandna oddaja, 10.50 Otroška matinica, 11.35 TV kažipot... Sportno popoldne, 16.00 Otroški cirkus Bilyja Smarta (Ervovizija) 18.10 Flandrijski pes — ameriški film, 19.50 Cikcak (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.30 3-2-1 (RTV Ljubljana) — 20.35 Humoreska (RTV Beograd) — 21.20 Videofon (RTV Zagreb) — 21.35 Sportni pregled (JRT) — 22.05 Rezerviran čas (RTV Ljubljana) — 22.10 TV dnevnik (RTV Beograd) — **Drugi spored:** 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

Mehanik pri poroča

Vozilo je stalo dlje parkirano na prostem ali pa v hladni garaži. Moč akumulatorja je pozimi slabša. Ko zaganjate hladen motor, upoštevajte naslednje. Pred zaganjanjem privigite luči za okrog 10 sekund. Menjalno ročico prestavite v 4. prestavo in vozilo nekajkrat porinite naprej in nazaj. Potem pritisnite skloplko. (Ne velja za vsa vozila, npr. moskvči) in motor vžgite. Zaganjajte na kratko (okrog 5 sekund), če vam prvi poizkus ni uspel.

Novoletno darilo šoferjem

Za reševalce nagradne križanke razpisuje uredništvo Glasa 10 nagrad in sicer:

1. nagrada	200 N din
2.-3. nagrada	100 N din
4.-10. nagrada	50 N din

Rešilte pošljite v uredništvo Glasa Kranj, Trg revolucije I do 10. januarja, in sicer vsako v svojem ovitku z oznako: NAGRADNA KRIŽANKA. Izid žrebanja bomo objavili v sredo, 14. januarja 1970. Želimo vam veliko uspeha pri reševanju.

Leto 1969 je bilo kar uspešno. Da v 1970. letu ne bi bilo slabše!

• Anica Aleš, študentka: »Z letom 1969 sem kar zadovoljna. Najlepše spominem imam na potovanje po Avstriji in Nemčiji. V letu 1970 želim videti Ameriko in Indijo.«

• Milan Čop, mizar: »Pravkar umirajoče leto je bilo zame uspešno. Veliko sem se veseli in zabaval. Ker rad delam z mladino, me posebno veseli, da je delo Jeseniškega mladinskega kluba končno le steklo. Zato želim, da bi klub delal tako še naprej, da bi ga uspešno vodil in s tem ustregel mladini.«

• Janez Bohinc, natakar: »V letu 1969 sem moral veliko delati, le da je bilo denarja bolj malo. Gostje so bili solidni. Želim, da bi bili takšni tudi v prihajajočem letu. Najbolj bi pa bil vesel, če bi mesto pod Mežakljo končno dobilo pokrito drsalnice.«

• Albina Grebenšek, delavka: »Z letom 1969 sem zadovoljna. Posebno zato, ker sem se vselila v novo stanovanje. V 1970. letu si najbolj želim zdravja.«

• Polde Podlogar, upokojenec: »Zelo sem srečen, da sem letos dobil novo stanovanje. Danes, 26. decembra grem zadnjič na delo. Potem pa v zaslužen pokoj. Če sem ga že uspel dočakati, želim vsaj to, da bi prihodnje leto in še dlje v miru užival.«

• Marija Štular, natakarica: »Letos sem bila izredno zadovoljna. Tako osebno, kakor tudi v službi, saj smo imeli veliko gostov, kar pomeni, da smo dober lokal. In kaj si želim v letu 1970? Da bi tako živel kot letos, da bi bilo veliko gostov, še več kot letos, posebno pa me veseli, da bo dobila gostilna Stari Mayer novo, moderno

Zasedena silvestrska noč

Na Gorenjskem bo na noveletno noč prav tako veselo, če ne še bolj kot je bilo leto prej. Skoraj po vseh gostilnih, hotelih, počitniških domovih in planinskih kočah so organizirali prijetna čakanja leta 1970 ob dobrini jedanja in pijači ter glasbi.

V zadnjem trenutku je na Gorenjskem moč dobiti še kakšen prostor za silvestrovjanje. Težje pa je najti prenočišča, saj so v turističnih središčih kot je na primer Bohinj, oddane tudi vse privatne sobe. V soboto, ko smo vrteli telefon, je bilo še nekaj prostora v tehle hotelih na Gorenjskem:

• Kranjska gora — Nekaj prostora je še v Porentovem domu.

• Škofja Loka — Gostilča in restavracije v Škofji Luki, kjer so organizirali silvestrovjanja, so že vsa oddana, tako restavracija v Nami, Krona itd. Zaseden je tudi Lubnik ter Loška koča na Starem vrhu. Nekej prostora je bilo v soboto še v gostilni Pri mostu in na Loškem gradu. Na Sorški planini v Litostroj-

ski koči ni več prostora, prav tako ne tudi na Trebiji.

• Kranj — V soboto je bilo v vseh privatnih gostilnah, ki so organizirale silvestrovjanja z glasbo, že zasedeno. Tudi prenočišča med novoletnimi prazniki na Jezerskem, na Krvavcu in v Preddvoru so bila že oddana.

Za silvestrovjanje pa je bilo v soboto še nekaj prostora v Delavskem domu in restavraciji Park, na Šmarjetni gori ter v hotelu Jelen.

• Tržič — Prostor je še v restavraciji Pošta v Tržiču, v restavraciji Deteljica. Prostor je tudi v restavraciji na Ljubelju.

In se to. Letos ne bo silvestrske predstave v kranjskih kinematografi.

Naši ansamblji**Veseli trgovci**

Ob rojstvu 1962. leta so Veseli trgovci (vsi so bili namreč trgovski pomočniki, od tod tako ime) igrali v triu. Kmalu so prerasli v kvintet, vendar imena niso spremenjali, čeprav je od prvotne zasedbe ostal le vodja ansambla trobentec Vinko Janežič. Razen njega igrajo danes še: klarinetist Matija Korlinik, kitarist Miro Peršin, kontrabassist Blaž Peter in harmonikar Lojze Osterman. Priklicila se jim je še mlada pevka Vida Bogataj.

Veseli trgovci so vključeni v KUD Prežihov Voranc iz Zaloge pri Cerkljah. Za seboj imajo že vrsto nastopov doma, igrali pa so že v pobratenem francoskem mestu La Ciotat, po vseh soščnje Koroške ter na Slovenskem večeru v Celovcu. Imajo okrog 30 svojih skladb.

-jk

J. Košnjek

Razcestja

MIHA KLINAR
(MESTA, CESTE
IN RAZCESTJA)
IV. DEL

63

»Ni bilo treba niti celotnega doma,« govoril Srebrnič, »pa je lahko že sleherni bojevnik za delavsko in ljudsko stvar spoznal, da v tem domu še naprej vlada socialna beda in socialna nepravičnost. Sleherni, ki je pričakoval, da bo zavladala v tem domu pravičnost, je bil lahko hitro razočaran. In razočarani, ki je terjal uresničitev ljudske pravice, je bil ob nasilju, s katerim so udarili po njem, ne samo enkrat, marveč dvakrat razočaran. In bo ostal, dokler si svoje pravice ne bo vzel sam. Vzel brez ministrov Kristana in Prepeluha, brez nujnih oprod in drugih priveskov meščanstva, ki si je prisvojilo oblast in si jo hoče utrditi, da bi slovenski delavec in slovenski kmet s svojim delom in znojem bogata tudi novo nastajajočo gospodo in ne samo tuje denarne in veleposestniške gospode, ki jo je nova slovenska gospoda vzela v zaščito. Vzela zato, ker brez kapitala te, tuje gospode nova slovenska gospoda ne more ne živeti, ne sama obogatiti. Sodrug dr. Tuma je že pred prevratom ob ustanavljanju tako imenovanih narodnih svetov popolnomu pravilno predvidel tak protidelavski in protiljudski razvoj, pa so ga opljuvali za narodnega izdalca, kakor zdaj nekateri iz Ljubljane pljuvajo na nas. Naj pljuvajo. Nekoč bodo ti pljunki padli nanje, saj se bo morda prav kmalu pokazalo, kdo je hotel in terjal resnično svobodo za slovensko ljudstvo in kdo samo zase, za svojo obogatitev, za svoje sebične koristi...«

»O saj se je že pokazalo,« molče pritrjuje osamljeni gost.

Prav to je tisto, kar je njega, Maistrovega bojevnika, v »svobodni domovini«, iz katere se je v začetku julija skupaj s pesnikom Lovrenčičem prtihotapil, najbolj bolelo in motilo. Vse, kar

o nasilju, bedi in težkih razmerah na oni strani demarkacijske meje govoril Srebrnič, je resnica.

»Toda tudi tu ni raj. Mimo tega pa je še nevarnost, da nas bodo hoteli nasilno poitalijančiti, če bo ostalo pri sedanjih mejah. Ne, to ne sme ostati, ne sme,« bi osamljeni gost kljub temu, da Srebrničevemu navajanju ne more oporekat, najraje vstal, odprl vrata v salom in s krikom ustavil Srebrniča, naj neha gnati vodo na italijanski mlini s predvidevanji, da bo beografska vlada na zahtevo antante in Wilsona klonila pred Rimom, in zahteval, naj spregovori tudi o italijanskih namenih in nasilju, revščini, ki jo ljudstvo trpi in ki ni nič manjša kakor v kraljevini SHS.

Toda Srebrnič govoril tudi o tem prav tako neprizanesljivo, kakor je govoril o delavskih in kmečkih razmerah na Kranjskem in Stajerskem. Sicer pa je o tem govoril že prej, le da sedaj govoril tudi o nekakšnih fašističnih skupinah, o nekakšni fašistični organizaciji, ki se je pojavila v Trstu pod vplivom fašistične organizacije, ki jo je v Milatu ustanovil že pred vojno izključeni socialist Benito Mussolini, svojčas znan po političnem stremuštvu in samozvanstvu v stranki, s katerim se je bil nekaj časa povzpel celo do položaja urednika osrednjega italijanskega socialističnega časnika »Avanti«, zdaj pa zbirala okrog sebe razne deklasirane, demobilizirane podoficirje in oficirje, nezadovoljne, ker si s svojo udeležbo v vojni niso obdržali med vojno pridobljenih podoficirskih in oficirskih položajev, skratka, dobro plačanih mest, zdaj pa so delomrnezni, ki jim je pod čast, da bi se vrnili v svoje vasi h kmečkemu delu. Drvje za Mussolinijem, ki jim obeta izpolnitev vseh želja, če se bo s svojo stranko dokopal do oblasti. Mimo tega pa ta exsocialist ribari tudi med delavci in se pred njimi še vedno imenuje socialist, prav tako kakor se imenuje pred meščanstvom najbolj gorečega nacionalista v vsej Italiji.

»Pri nas med socialistično organiziranim italijanskim delavstvom nima nobenega zagovornika in somišljenika, zato pa jih ima čedalje več v sinovih italijanskih, pred vojno avstrijakarskih meščanskih pridobitnikov, ki bi zdaj vsi radi veljali za trdne italijanske nacionaliste in celo iridentiste. Ne omenjal bi jih, saj so proti tr-

žaškemu organiziranemu proletariatu brezpo-membra sila, da bi lahko v mestu uveljavili svoje nasilje. Zato pa se zatekajo k zahrtnim pobalinskim napadom. Prav včeraj so napadli skupino mladih izletnikov, večinoma otrok italijanskih in slovenskih socialistov, ko so se vračali v mesto z izleta. Nekega, še ne dvanajstletnega fantiča so potolki do nezavesti, tako, da se zdaj niha med življencem in smrto. Policia pa, kakor smo lahko pričakovali, storilcev zahrtnega napada še vedno ni odkrila. In jih najbrž tudi ne bo, ker je na strani nasilja nad delavci — italijanskimi in slovenskimi. To govorim, ker je tudi to zgovoren primer, kdo je naš skupni sovražnik, sovražnik našega slovenskega ljudstva, pa tudi italijanskega delovnega ljudstva. Sovražnik je izkoričevalski meščanski pridobitniški razred na tej strani Adrije in na oni strani, povsod! In sovražnik je tudi tisti, kdo ta razred podpira pri utrjevanju protidelavske in protiljudske oblasti. Prot temu sovražniku se je treba postaviti v bran in mu iztrgati iz rok oblast tam in tostran sedanje demarkacijske crte, ker sovražnik je povsod isti!«

In Srebrnič še govoril o skupnem sovražniku italijanskega, slovenskega, jugoslovanskega in vsega delovnega ljudstva na svetu. Govoril o podpornikih tega sovražnika, predvsem o socialno demokratičnih voditeljih v Nemčiji in Avstriji, ki so že ob izbruhu vojne izdali zastavo proletarskega internacionalizma in jo zdaj, ko so na oblasti še vedno izdajajo, saj ne uresničujejo delavskih teženj, marveč vladajo v korist pridobitniškega kapitalističnega razreda ali pa sodelujejo v meščanskih vladah kakor slovenska socialno demokratična voditelja Kristan in Prepeluh čeprav je članstvo že dvakrat terjalo, naj odstopita kot ministra in poskrbita raje za to, da se Jugoslovanska socialno demokratična stranka združi z že ustanovljeno socialistično delavsko partijo-komunistov, stremečo k revolucionarni spremembi kraljevine SHS v zvezno delavsko meščansko republiko.

»Toda tega Kristan in Prepeluh s svojimi sovišnjenci in ministerjali ne bosta nikoli storila, kakor sem že v začetku svojega govora poudaril in še enkrat poudarjam.

Iz zapisov pokojne Frančiške Krek

Hiša, hlev, vezan kozel...

Kmečki stan je bil včasih precej bolj upoštevan kot je danes. Dober kmet z veliko zemlje je imel denar in ugled. Frančiška Krek je o tem zapisala: »Kmetije so bile ponosne. Kdo je bil s kmetije doma, so rekli: On je od stanu. Sinu, ki so ga določili za naslednika na domu, so že pravili: Ta bo na vrbjeru.«

O ugledu posameznih vaščanov pa je naša zapisovalka iz Luše v Selški dolini takole napisala:

»Nekaj mož je bilo zlo uglednih. Tak mož je včas v družbi kaj rekel in ljudje so si njihove besede zavselej zapomnili in pripovedovali. Nekdo mi je rekel, da takih mož zdaj ni več na svetu.

Tudi nekatere žene go bile imenitne in ugledne. Imenitne žene so včasih z usti delale — če so se kaj začudile ali kaj videli posebnega — nekak šum, kakor: fit, fit, fit. In so znale s svojim nastopom napraviti, da se jim je to prav podalo in jih povzdignilo.«

Zapiski Frančiške Krek o gospodarskih in stanovanjskih objektih kmetije so zelo skopi, vendar jih nekaj le najdemo v njenem zvezku. Na strani 45 je zapisala:

»Kmet je imel več gospodarskih poslopij. Hišo, hlev, vezan kozel, dira za proso sušit, sušilnico za sadje, su-

je, kakršni so podi po ravnih predelih, ampak pod skupno streho s hlevom. Tako je tudi v Luši in okolici in po vsej verjetnosti ga Frančiška Krek zato ne omenja. Omenila pa je — na tretjem mestu — vezan »kozel«, kozolec. Dvojni ali vezan kozolec, kakršen je v večini v Selški dolini, medtem ko drugie po Gorenjskem (razen v Bohinju) prevladujejo skoraj izključno enojni ali stegnjeni kozolci, ima razen osnovne funkcije sušenja še drugo, nič manj pomembno funkcijo funkcijo shrambe živinske krme, včasih tudi funkcijo shrambe raznega orodja, vozov itd. Prav zato takšni dvojni kozolci deloma nadomeščajo pod z odri kot shrambami za krmo. In zato so takšni »stoplarji« v vaseh Selške in Poljanske doline bolj praviloma bliže ostalim gospodarskim poslopjem kot stegnjeni kozolci drugje po Gorenjski. Ker je v njih spravljena krma, ki se pozimi rabi vsak dan, morajo biti bliže doma, bliže hleva in poda nad njim, na katerem se krma pripravi.

Krekova piše tudi, da »zdaj manjši posestnik spravi vse pod eno streho«. »Vse pod eno streho« — to je znenost, skoraj pravilo, manjših kmetij še ne tako daleč

v preteklosti. Kdo je imel malo zemlje in malo živine, kogar so včasih šteli, denimo, za četrtrzemljaka, tisti si ni mogel privoščiti večjega in samostojnega hleva, večjega poda ipd. Tega tudi potreboval ni. Značilen primer takšne stare kmetije, bolje »kmetijice«, je Škoparjeva bajta v muzeju na prostem na Loškem gradu. To so bile majhne, skromne kmetije, nekje med bajtarji in kmeti: kakšen hektar ali dva zemlje, kravo ali dve v hlevu, morda nekaj ovac, prašiča, nekaj kur... Vsega ravno toliko, da se je družina, ki je bila včasih največkrat zelo številna, skromno prezivila. Tudi bivalni prostori takšnih kmetij so bili skromni: veža s črno kuhinjo, hiša in morda še kamra.

Na takšne domačije »pod eno streho« se gotovo nanaša tudi pripomba F. Krek o neposredni povezavi hišne veže s hlevom; samo vrata so bila vmes. Takšna tesna povezava med bivalnimi prostori za družino in med hlevom je bila včasih prav gotovo pravilo, ne pa izjema. Z živino je imel človek opravka vsak dan, praktično vsako uro, zato mu je moral biti čim bližje. Zapisali smo tudi, da je bila živina kmetov največje bogastvo. Prav zato je moral bolj pa-

ziti nanjo kot, denimo, na seno na odrih nad podom. Na vseh kmetijah, ki v zadnjem času niso bile več predelane v skladu z novimi zahlevami kmetijstva po zadnjem vojni, lahko še vedno opazimo to tesno povezanost med človekom in živino. Primerjamo samo, kam je s hišnega praga, se pravi, z vhoda v človekove bivalne prostore, najbliže: na pod, v hlev? Odgovor ne bo težak: k prasičem in k živini, se pravi v svinjak in v hlev.

Krekova omenja tudi »dira za proso sušit«. O njej je zapisala še tole:

»Proso je bilo na diri. In sončni dan se je dira ven izpeljala, zvečer pa nazaj. Zdaj je pa diro podrl in proso na rjuhah suši.«

Dera je izginila, kot je skoraj izginilo proso. Prav tako so z lanom izginile sušilne lame za lan. Tudi kašč kot shramb za pridelke ni več; prostor za shrambe se je našel v hiši.

A. Triler

Roparski zaklad

JULIUS
MADER

63

Avtor je pri svojem iskanju naletel na celo vrsto nasprotujočih si legend. Najprej se je govorilo, da je Krüger ob koncu vojne pobegnil prek Švicer v Italijo; drugi viri so govorili, da živi kot velebankir v Buenos Airesu; drugi bi zopet radi prepričali svet, da je umrl popolnoma obubožan v Bagdadu, ali pa da se je obesil v britanskem zaporu s pomočjo svojeodeje.

Toda vse to ni bilo res.

Krüger se je kmalu po kapitulaciji Hitlerjeve Nemčije povabil v Zahodni Nemčiji, natančno povedano, v britanski zoni Nemčije. Medtem ko so angloameriški izvedenci preiskovali tovarno papirja Hahnemühle v Dasselju, ki je za nacistično ponarejevalnico izdeloval poseben papir, je v sobici pri zadnjem stopnišču sedel kalkulator nedolžnega videza: Bernhard Krüger. Stirli leta se je tam počutil brez skrbi in popolnoma varen — natančno do leta 1955, ko je njegov zločin zastaral. Potem je zapustil svoje skrivališče. Privočil si je celo, da je vložil prošnjo za formalno denacifikacijo, kjer je naveadel, da je bil samo »tehnični referent in vodja nekega tehničnega referenca pri uradu VI R.« Toda tudi ta ugovor je bil vreden. Ker je Krüger od časa do časa tudi prijavljal svoje bivališče, bi ga bila pravzaprav britansko zasedbene oblasti in dodatno alamirani Interpol lahko našli. Pa tudi nemški policiji ni uspelo spraviti Krügerja v zapor v 123 mesecih, ki so bili potrebeni za zastaranje njegovega zločina. To je pripisati vplivnim zahodnonemškim krogom, ki so ščitili tega največjega ponarejevalca v zgodovini.

Kakorkoli so ta dejstva čudna, vendar zbledijo pred dogodkom leta 1957. Tega leta je prejel zvezni kriminalni urad, ki ima med drugim tudi stalno zvezo z Interpolom, prošnjo za namestitev, ki jo ni podpisal nikče drug kakor Bernhard Krüger. Značilno je, da zaradi tega ni prišlo do nobenega škanda, temveč so prošnjo čisto resno obravnavali in končno odklonili. Cetudi je bilo njegovo pomrejanje zastarano, so bili tu še vedno njegovi zločini proti človeštvu, ki jih še ni poplačala. Zato si Bundeskriminalamt ni upal uradno vzeti v službo mednarodno razvilitega Krügerja. Vendar tudi pregona ni sprožil proti njemu. Razlaga za to je zelo preprosta: V tem uradu sedi nihko koliko uračnikov, ki imajo enako preteklost kakor Krüger.

Ko je Krüger spoznal, da vsi njegovi zločini niso zastarani in da njegovo početje in njegovi pomagači niso pozabljeni, in da so mu na sledi, je postal nemiren.

Najprej je zapustil svoje gnendo in se preselil drugam. Potem pa je zapustil Dassel in razširil govorice, da gre v tujino. V resnici pa se je zatekel v stuttgartsko predmestje Kornthal in se skril pri zdravniku Petru Fritzu kot skromen podnajemnik.

Avtor te knjige je o Krügerju zbral v različnih državah nesporno obtežljivo in ga januarja 1964 kot prijava umora predložil pristojnim sodnim organom v Ludwigsvburgu. Tamkajšnje tožilstvo pa je to prijavo poslalo baje zaradi pristojnosti vodji Nordhein-Westfalske centrale za obdelavo nacističnih množičnih zločinov v koncentracijskih taboriščih.

Medtem je to prijavo povzel tudi tisk. Javnost je postala pozorna. Tako je po šestdesetih dneh dejelno državno tožilstvo v Göttingenu vendarle sprožilo preiskavo proti Krügerju zaradi sumu umora v koncentracijskem taborišču v Sachsenhausenu.

Preiskava bo poleg tega tudi pokazala — če bo seveda vedenia kakor je prav — da je Bernhard Krüger imel spomladisi leta 1945 v rokah poleg narodila za izdelavo 500 000 000 dolarjev tudi prvi nekaj tisoč izdelanih dolarjev, klišeje in vse podatke o ponarejevalnem postopku.

Dejstvo je, da je ponarejevalsko orodje SD za ponarejevanje dolarjev izginilo in ga doslej niso našli. Dognano je tudi, da so imeli ta material nazadnje v rokah oficirji SD. Dejstvo pa je tudi, da je ameriška, britanska in francoska policija že leta 1949 registrirala več pojavov ponarejenih dolarjev. Iz Londona so kmalu sporočili: »Obstaja domnevna, da ponarejevalci uporabljajo klišeje, ki so jih izdelali nacisti med vojno. Medtem ko so se po vojni našli klišeji za izdelavo vseh drugih valut, jih za izdelavo ponarejenih dolarjev ni bilo mogoče najti. Ponarejevalci, ki imajo po vsem svetu razpreddeno organizacijo, so baje spravili v promet ogromne količine od 50- do 500-dolarskih bankovcev, ki jih skoraj ni mogoče razlikovati od pravih.«

Ponarejanje dolarjev se je po tajnih poročilih Secret Service med leti 1947 in 1949 pojavilo sočasno v sledečih državah: Franciji, Belgiji, Holandiji, Švici, Avstriji, na Finsku in Norveškem, pa tudi že v ZDA.

(Nadaljevanje)

Naslednji borec je bil našegore list, ki se ni dal oplešiti od nesreče svojega predhodnika. Na videz neokretni biker se je bliskovito zapršil proti njemu, ga v hipu povajjal po pesku in začel divje obdelovati. Spet je moral posredovati poklicni terror, da je rešil nesrečnika pred najhujšim. Gledalec pa še ni bil dovolj in krvločno so se drli: »Oleee! Oleee! Klici so spodbudili še tretjega borilca, da se je podal v aren. Toda sedaj je bik, kot bi odrczel, postal miroljuben in nič na svetu ga ni moglo pripraviti do tega, da bi ponovno napadel. Videti je bilo, da ta dan z amaterji noče imeti nobenega opravka več. S hudobnimi očesi je izpod čela oprezal samo za pravim torcerom, toda tudi temu ni bilo več do doba.

Cas do prihoda plesalcev flamenga smo preganjali s pokušanjem ocvrtih rib s španskimi olivami, srebanjem vina in ogledovanjem lepih počitniških hišic s čednimi vrtovi in obveznim poma-

od brega na dolgo pot med obalami Afrike in Evrope. Od otoka Malte nas je ločilo še troje noči in dva dneva nepretrgane vožnje. Pluli smo s polno hitrostjo v upanju da bomo hitrejši od viharja, ki je prilagal za nami z Azorskega otočja. Prvi sunčki silovitega vetera so kmalu pokopali naše upanje. Kot na ukaz so ozivali vsi predmeti na ladji, ki se je začela optekati z leve na desno, naprej in nazaj. Po mizah v jedilnici so v ritmu poplezali krožniki in kozarci, pribor, pepefniki in vase. Optekal se je tudi natakan s polnim pladnjem. Kot pijani smo tavali po zakleti ladji, dokler se nismo spravili v najvarnejši horizontalni položaj. Medtem ko smo se krčevali oklepali posteljnih stranic, je moral kapitan s svojim moštrom zastaviti vse znanje, da je kmariil ponorelo ladjo. Veter in morski tokovi so ovirali plovbo v tolikšni meri, da se je poraba pogonskega goriva povečala na 650 kilogramov na uro ne glede na prevoženo razdaljo. Razburkano morje

di tokrat. Prestrašeni in izmučeni smo 27. oktobra zapluli v najlepše naravno pristanišče Evrope, na Malto. Malteško otoče leži v najožjem delu med obalama Afrike in Sicilije. Zaradi lege v osrednjem delu Sredozemlja Malta od leta do leta pridobiva na pomenu kot turistična posebnost. Malteško otoče ni zanimivo samo za turiste. Sem prihajajo arheologi, geologi, zgodovinarji, ekonomisti in politiki. Kaže, da je Malta ostane številnih pogorij, ki so pred tisočletji povezovala Evropo z Afriko. V tem obdobju naj bi bilo Sredozemlje s sladkovodnimi jezeri prepredena pokrajina. Najboljši dokaz za to trditev so številne Jame in vodilna Ghar Dalam, v kateri so raziskovalci odkrili okamecene vodne ptice in velikanske, pred tisočletji izumrle živali. V tem starem podzemelskem rečnem koritu so odkrili tudi prapreblivalce otoka. Odlično podnebje je vzrok za dobro ohranjene preostanke. Sledovi megalitične kulture, ki se je razvila 3000 do 2000 leta pr. n.

Na Kanarske otoke

rančnim dnevesom. Namesto obljudljenih plesalcev so nam po dolgotrajnem čakanju podtaknili odsluženo pevko in pretegljnega suhača otroškega videza. Neenaki par je ob spremljavi kastanjet in brenkanju kitar ognjevit odplesal svoj flamenco.

Poprjeni in razočarani smo se pozno popoldne vrnili v Malago. Prestali čas smo porabili za ogledovanje mesta, pisane in nakupe. Tu se je nadila zadnja priložnost za nabavo dobre vinske kapljice in to priliko smo temeljito izkoristili. Na ladjo smo prihajali podobni potujočim vinski trgovcem. Na naše presečenje se je zaradi oske morske gladine v času našč odsotnosti tako močno znižala, da smo se na palubo drioči domala po hrbitih prek skoraj navpično postavljenih ladijskih stopnic. Najbolj neugnani so ponovno izplezali na kopno, da si ogledajo še nočno življene mesta. Nekatrori so si privoščili pravi flamenco v dobrem lokalnu, drugi so se zadovoljili s sprehodom pod palmami in po mestnih ulicah. Nad zasanjanim mestom je tesno obdana od starih patricijskih hiš bedela lepo osvetljena katedrala. Z milimi zvoki so udarci ure z visokega zvonika ozaniali, da se izteka skopu odmerjeni čas do odhoda. V osmudem pristanišču je že čakala naša ladja, da dvigne sidro. Iz polteme so se izluščile postave zadnjih prišlekov, oživele so palube, zagrmeli stroji, da se je prej črna voda srebrno zapenila okoli ladijskih bokov. Odnili smo se

je premetavalo ubogo »Jugoslavijo« kot orchovo lupino. Motorji so delali z vso zmogljivostjo in slišati je bilo zopirno kovinsko hreščanje ladijskih vijakov, ki so se vrtili v prazno. Veter se je neugnano podil čez krov, da je civililo med jambori. Po palubah in stopniščih so se razlivali curki morske vode. Med debele deževne kaplige so udarjali slepeči bliški, spremljani z votlim grmenjem. Po ladijskih hodnikih je odmevalo od strahotečega treskanja in loputanja, ladja je hreščala in ječala v vseh sklepih. V kuhinji se je s treskom razbijala posoda, kozarci so se zvenketajte drobili. V kabinah so tleskala vrata omar, izpadali so predali, težki stol je neutrudno potoval sem in tja, divje so plesali po mizi raztreseni predmeti. Kovčki so s treskom padali s polic, da se je vsebina razletela po vseh kotih in obenem z drugo ropotijo hrupno romala od stene do stene. Polaščale so se nas bolne misli. Ali bomo srečno prestali to dolega noč brez konca? Kakšne so možnosti za rešitev iz mrzlih valov, če bi se ladja začela potapljati? Kako udobno bi bilo za »zaljujoče ostale«, če bi nas pogolnilo morje, saj bi jim prihranili izdatke za pogrebne slovesnosti in nagrobnik. Imeli smo lepo priložnost da zaključimo naše krožno potovanje, predelani obenem z ribicami v škatli sardin, serviranih nekje na obali Sredozemlja. Toda morski bog Pozijdon s svojim trirogom nam je pričasnel tu-

štetjem, so bistveno ohranjeli do današnjih dni. Ta otok je postal »Svetlo mesto Antike in prava zakladnica za arheologe. Veličastni templji, iz katerih se dvigajo nove cerkve, so posebnost otoka. Privlačna sila teh predzgodovinskih spomenikov se je še povečala z edinstveno najdbo iz kamna oblikovanih malikov in reliefov. Običajna zbirka vaz, orodja iz kamna, okrasje in drugi ročno izdelani predmeti predstavljajo kulturno dediščino tistega časa. Znanje starih rokodelcev vzbuja občudovanje in zavist sodobnih umetnikov.

Zaradi edinstvene lege in zavarovanih pristanišč so Malte že v prvih stoletjih naše ere obiskovali mogočni narodi. Po izročilu je bil otok najprej zaseden od Feničanov, ki so veljali kot vzorni pomorščaki in trgovci s predmeti iz stekla in brona. Po kronološkem redu so za Feničani prišli Kartagani, Rimljani, Arabci, Normani, Anžuji, Argonci in Kastilje, ki so v 15 stoletju osnovali znani Red sv. Janeza Jeruzalemčana ali Red Malteških vitezov. Leta 1798 je otok osvojil Bonaparte.

(Se nadaljuje)

Ani Bizjak

Peter Jovanovič riše za vas

— Le kaj mi bo kupila mama za novo leto

Ta pijanost je nevarnost

Hodila sem v drugi razred osnovne šole. S prijateljico sva se vračali domov. Močno je snežilo. Nenadoma zaledava v snegu obrise stopinj in polno krvi. Obe sva se močno prestrašili. Hodili sva še nekaj časa, kar zaledava moža, ki je nepremično ležal na tleh. Spal je. Sošolka mi je rekla: »Pojdiva naprej.«

»Vida, jaz ne upam,« sem ji odgovorila.

»Reva!« je vzklknila, »Grem pa prva jaz.« Ko je

naredila nekaj korakov, je mož vstal. Od strahu so se nama po licih ulile solze. Začel je hoditi, toda bil je tako pijan, da ni vedel, kje je. Midve sva začele teči. Nisva se upali ozreti. Prihiteli sva do prvih hiš in rekla sem prijateljici: »No, zakaj nisi šla naprej?« Postala je rdeča in odgovorila: »Če sem se pa tako prestrašila.«

Irena Dolhar,
6. razred
os. Š. Staneta Mlakarja,
Senčur

Kmetič veselo na polju živi

V naši vasi sta dva velika kmata. Večkrat sem že pomagala, zato dobro poznam njuno delo.

Spomladi kmetič navozi gnoja na polje, preorje nivo, seje žito ter sadji krompir in zelenjavko. Čez leto okopava, pleve in rahlja zemljo. Jeseni žanje plodove svojega dela. S polj odpelje

koruzo, krompir, peso, zelje... Ima tudi poln hlev živine, ki jo je treba vsak dan hraniti in napajati. S tem se preživila. Vesel je, kadar je letina dobra.

Matija Šavs,
3. razred
os. Š. Matija Valjavec,
Preddvor

Ded pripoveduje

Zunaj brije veter in breze se mu priklanajo do tal, mi pa sedimo ob topli peči in poslušamo dedka. Le-ta ždi za mizo, si z roko podpira sivo glavo, puha dim iz oguljene pipe in pripoveduje.

»Dobro vem, jeseni je bilo. K nam so prišli v črne plašče zaviti možje, imeli so velike nosove, teman pogled in vsi so šepali na eno nogo. Prosijali so. Ta je povprashal za kruh, oni za kislo mleko, a ga jim nismo dali. Še celo senik jim nismo odprli. Odšli so. Oče se je razvesil, toda prezgodaj. Sepavci so bili očitno poslani od samega satana. Pet pedi od hiše so nas prekleli in urekli.

Ob žetvi, ko so bile kače in skrinje že skoraj polne.

je na strehi začelo nenadoma ropotati in cviliti. Slišali smo proseče glasove. Stiskali sem se k peči in davil me je strah. Tudi drugi so postajali nemirni. Ko so glasovi narasli in postali neznosni, nam je skoraj zastal dih. Na vrhu so imeli strahovi pravi pravcati ples. Pokradli so nam vso zalogo pridekov in začgali hišo. Oče nam je iz starih desk zbil kočo in v njej smo nekaj časa, dokler vsi skupaj nismo odšli služit, živeli brez prebrite pare.«

Tako je ded končal mo izmed svojih pripovedi o resničnih dogodivščinah, ki jih ni bilo malo.

Anka Guček
8. razred
os. Š. Matija Valjavec
Preddvor

Bila sem v Kropi

Kropa je stara gorenjska vas. Njeni prebivalci so zelo prijazni in gostoljubni ljudje. Od vseposod prihajajo k njim turisti. Privabljajo jih krajevne znamenitosti in izdelki kroparskih kovačev.

Nedavno tega smo se s šolo podali v Kropo. Sli smo pošli iz Podnarta. Kmalu nam je pogled obvisel na okrašenem napisu, ki opozarja, da se bližate gostilni. Bili smo presenečeni, ko smo vstopili v okusno opremljeno sobo. Po stenah je viselo mnogo svečnikov. Sedli smo, gostilničar pa nam je postregel s toplim čajem. Potem smo si ogledali še staro slovensko peč, postavljeni v majhni koči in muzej. Osivel gospod nam je razložil, kako in zakaj so uporabljali razstavljeni predmeti. Kasneje sem v tovarni Uko videla, kako hitro se železo spreminja v razne dele svečnika. Pod

spretnimi rokami delavcev so nastajale najrazličnejše reči. Delavci so nekaterim izmed nas tudi podarili nerabne, vendar čudovito oblikovane železne ostanki. Čeprav neradi smo se čez čas vendarle morali posloviti in oditi na prostro. Toda izlet še ni bil končan. Nismo še namreč videli trgovine, kjer prodaja prej omenjene kovačke izdelke. Njene police se šibijo pod težo čudovitih, a večinoma zelo dragih železnih predmetov. Privoščila sem si lahko samo majhnega strelnca.

Za konec smo si v kinodvorani ogledali dva filma o Kropi in se ob njih dobro zabavali. Zares, to je bil lep izlet.

Sončka Vidmar,
4. razred
os. Š. Cvetko Golar,
Trata

Moje veselje

Clovek si mora prisrbeti kruh za vse življenje. Delo nekaterih ljudi je težko, vedno so v smrtni nevarnosti.

V prostem času včasih razmišjam o svojem bodočem delu. Vedno začnem sanjari. Ko sem hodila še v drugi razred, me je veselilo postati učiteljica. Že sem si predstavljala, kako me vsi otroci ubogajo. Ampak misel na to sem kmalu opustila. Navdušile so me namreč televizijske napovedovalke z lepimi frizurami. Tudi jaz bi lahko postala napovedovalka, sem si rekla. Da, čisto mogoce je, toda treba bo znati vsaj nekaj tujih jezikov. In kdo se jih bo naučil, sem se vprašala nato. Angleški jezik se mi je zdel med vsemi najtežji. Če bi se ga učila v šoli, bi že šlo. Tako pa... Ne, sem si dejala, končajmo s

sanjarjenjem. Vprašala sem mamico, kakšen poklic mi svetuje.

»Jaz sem se izučila za nadavno delavko,« mi je odgovorila.

»Tega pa že ne. Malo več bi pa vseeno rada zaslужila,« sem pripomnila.

Opustila sem vse načrte. Bo že čas odločil, si pravim sedaj.

Martina Podgoršek,
6. razred
os. Š. Staneta Mlakarja
Senčur

**Vezenine
BLEED**

Cipke, vezenine. Nosimo jih lahko od jutra do večera, ne da bi se bali, da smo neprimerno oblečeni. Obleka ali bluza iz zračne čipke nas spremja ob svečnejših priložnostih, do poldne za službo in dom oblečemo vezeno bluzo iz bombaža, svile ali sintetike, v posteljo pa smuknemo v romantični vezeni bombažni spalni srajci.

Tovarna čipk in vezenine Bleed, ki bo v kratkem praznovala 45 letnico svojega delovanja, namerava za spomladansko sezono vključiti v svoj proizvodni program poleg izdelkov iz klekljane čipke ter vezenih trakov in blag še več konfekcijsko izdelanega ženskega in otroškega perila. Del novosti bo potrošniku predstavljenih na tradicionalnem ljubljanskem sejmu mode v januarju 1970.

Nadevana jajca

Če boste novoletno noč preplesali doma, si nikar ne naložite preveč dela s kuhanjem slavnostne večerje. Domičim in prijateljem pripravite hladno pečenko, na primer, in druge jedi, s katerimi si lahko sami postrežejo ob posebej pripravljeni mizi. Na mizo sodijo še krožniki, jedilni pribor in prtički. Pa pižaca in kozarci seveda.

Predlagamo vam hladno jed, ki naj dopolni poleg mrzle pečenke in več vrst solat vaš hladni bife. Nadevana jajca pripravite zelo hitro. Skuhate 10 jajc, jih razpolovite in stresete rumenjake v skledico. Umešate 15 dkg masla, dodate poper, goričico, drobno sesekljano gnjat ter skozi sito pretlačene rumenjake. Po potrebi solimo. Nadevabrizgate v polovičke beljakov ter okrasite z grahom, rdečo papriko, gnjatio, zelenim peteršiljem itd. Jajčne polovičke so najlepše na solatnih listih.

Družinski pomenki

Kako naj starši pomagajo otroku izbirati poklic?

Mnogo staršev je vsako leto v zadregi, ko želijo in morajo pomagati sinu ali hčerkki, ki se poslavljata od osnovne šole in odhaja na poklicno pot. Kako jim lahko sami ne glede na izobrazbo pomagajo?

Ko vstopi otrok v osmi razred, se morda prvič v življenju zave, da čas mineva. Pred njim je namreč zadnje šolsko leto. Pred njim je prvo razpotje v življenju. Sedaj se bo moral bolj ali manj samostojno odločiti za nadaljnjo pot. Takrat se odloča trideset, štirideset let nadaljnjega življenja, toliko traja namreč delovna doba človeka. Važno pa je, če se bo otrok odločil pravilno, v skladu z notranjimi sposobnostmi in lastnostmi ter zunanjimi možnostmi. Kdo bo v tem času svetovalc otroku? Kako in kaj bodo svetovali starši? Kje iskati nasvet in pomoči? Ali bo otrok pravilno izbral in bo v poklicu uspešen? Koliko je treba otroku pri njegovih željah popuščati?

(Dalje prihodnjic)

Marta odgovarja

Marija K. iz Dobravice — Vsakokrat prebiram vaš modni kotiček, danes pa vas prosim za nasvet. V dar sem dobila 4 metre blaga, katerega vzorec prilagam. Sem zelo suha in zelo težko izberem zase pravi krov. Svetujte mi, kakšna naj bo obleka, da se bom v njej dobro počutin in da mi bo pristajala.

Stara sem 22 let, visoka 166 cm, tehtam pa komaj 52 kg. Imam svetle lase. Obleko bi nosila za v službo. Rada bi le, da bi obleka ne poudarjala moje suhe postave.

Marta odgovarja — Za vašo postavo so primerne obleke poloprijetega kraja ali dvodelne obleke s kratkimi jopicami. Oba modela, ki sem ju narisala za vas, sta poloprijeta in v princes krovu. Prva obleka je kombinirana z belim blagom in se zapenja na hrbtni strani. Desni model pa je brez barvnih dodatkov, zapenja se zadas, ima pa okrogel navadni izrez ter nakazane žepne in manšete. Oglejte si, kako je obrnjeno blago.

Kotiček za ljubitelje cvetja

Novoletni okras stanovanja

Za novoletni okras stanovanja ni treba kupovati veliko bleščičnih okraskov. Lepo jih nadomestijo pozlačeni, — posrebreni ali lakirani storžki in orehi. Polikane slamice se blešče kot zlato. Iz njih sestavimo ali sešijemo razne zvezdice. Ob nakuju novoletne jelke izberimo raje jelko, ki iglice dolgo časa obdrži, medtem ko se s smrekami vse prehitro začno osipati.

Novoletno mizo lahko okrasimo z venčkom iz smrečja, ki ga poživimo z nekaj pentljami in svečami, sredino pa zapolnilo z lepim sadjem in orehi. Prazno steno pozivimo s slikovito smrekovo vejo, s storži ter zaveso z majhnimi vejicami jelke.

Ce imate veselje za urejanje lepih aranžmajev za mizo ali steno, lahko pričarate novoletno vzdružje tako rekoč iz nič: s kosom lubja, slikovito korenino, zanimivimi plodovi iz vrtu, jelovimi vejicami in elegantno vitko svečo. S pomočjo tanke žice in mahu jih neopazno povežemo v celoto.

PISE
INZ. ANKA
BERNARD

Zdravnik svetuji

Angina

Čutite bolečine v mečlh, mrzli vas, slabu se počuti in običajno naslednji dan narašča temperatura tudi do 39 stopinj Celzija. V žrelu se pojavijo bolečine, težko požirate. Bolečine so le na eni strani, šele kasneje na nasprotni oziroma na obeh straneh žrela. Če bolnik močno odpre usta in mu jezic potisnete navzdol z žlico, opazite v žrelu otecene nebnice, ki so pogosto posjane z gnojnimi pikami ali pa obložene z rumeno belimi oblogami. Na vratu pod spodnjo čeljustjo lahko otipate zadebeljene in boleče begavke. Tisti, ki so občutljivi za bruhanje, ob angini bruha. Bolečine v žrelu so najmočnejše takrat, ko je splošno počutje že boljše.

Pri otroku, ki še ne more povedati, kaj ga bol, boste na angino pomislili, kadar odklanja hrano, se močno slini, ima zatečen vrat in bruha.

Bolnika z angino mora pregledati zdravnik, da predpiše prava zdravila. Bolnik mora porabiti vsa zdravila, čeprav je že boljši in brez vročine ter že poskuša vstati. Najbolje je jemati zdravila redno 10 dni, ker je po takem zdravljenju manj komplikacij. Zdravljenje s čaji, aspirinom, griganjem ali lizanjem tablet za razkuževanje žrela je le zamujanje časa. Včasih po angini opazite na nebnicah posamezne gnojne pike, iz ust prihaja neprijeten zadar, zjutraj pa izkašljate za pšenično zrno veliko kepico rumenega gnoja. To je kronično vnetje nebnic in posledica slabo zdravljenje angine. Tako spremenjene nebnice pa predstavljajo žarišče, iz katerega lahko dobite revmatično vnetje sklepov in srčnih zaklopkov ali pa vnetje ledvic. Vsa ta obolenja so zelo resna in čest vzrok invalidnosti, zato je treba imeti angino za resno bolez.

Operativno odstranimo nebnice le tedaj, ko ima bolnik že katero od naštelih komplikacij in ima kronično vnetje nebnic.

dr. Tone Košir

K pogovoru o najdbi slike, ki je vznemirila ljubitelje Prešerna

Mnogi znanci in neznanci so me v zadnjih tednih povpraševali, kaj mislim o sliki, ki jo je objavil Nedeljski dnevnik dne 22. novembra t. l. in o polemikah v zvezi s to najdbo.

Ker pa študijske razprave o tej sliki še nisem dobil v roke (čeprav mi je avtor prof. Marko Marin obljubil, da mi jo pošlje takoj, ko izide), mi seveda ni mogoče kaj več povedati, niti mi ni mogoče zavzeti kakega stališča.

Zaradi tega — da vsaj malo potešim željo bralcev in prijateljev te prešernovske rubrike — sem se odločil, da predvsem nekaj avtentičnih opisov pesnikove zunanjosti. Bralec bo utegnil sam primerjati opise s sliko, ki je bila objavljena v ND. Zakaj pa si je ta tehnik pridržal vse pravice ponatisa, ni prav razumljivo. Ali niso take stvari last in stvar vsega naroda?

Alenka Prešeren

Pesnikova sestra Lenka je v l. 1881. takole povedovala Tomu Zupanu o bratovi vnanji podobi:

Alenka Prešeren, pesnikova najmlajša sestra

Naj poizkusim podati njegov obraz: Usta je imel majhene. Semtretje so takim ustam rekli, da so sladka in to so bile njegova. Oči je imel France zelo dobre. Ni nikoli rabil očal. Višnjevkaste oči je imel doktor. Bolj na to sivo, kot jih imamo vsi Ribičevi. Obrvi so bile velike in goste. Ostale so črnkaste in mu v bolezni niso sivele kot lasje. Nos je imel malo upognjen. So še stari stric Jozef časih rekli: Ima ključast nos.

Lase je imel prav kostanjske, precej svitli in na rumenkasto so bili, ko je bil mlad. A le toliko rumenkasti, kot je kostanj, več ne. Gosti so bili takrat, prav gosti. V bolezni pa so postali zelo redki in se spremenjali iz konstanjevih v sive. Potem so bili sivi kot ena ravnina. Nazadnje je bil v glavo ves bel.

Brado je imel okroglo. Zobe je imel vse dobre. Ni žil, da bi ga kdaj boleli. — Njegovo čelo ni bilo kaj visoko, a zelo lepo zaokroženo je bilo.

Kontrafriati se ni pustil nikoli. (Podčrtal C. Z.)

Doktor je bil mlad zelo tanek. Proti širidesetim letom je postal precej obilen. Zad-

nje čase pa zelo debel. Tako je bilo. — Ni bil pri ta velikih, a ga je bilo več videti, ker je bil nasajen. Ni bil na koncu tako fleten kot prej, je bil predebel.

Imel je majhene noge v stopalu in pa majhene roke. V hoji se je držal vsklonjen malo v naprej in je noge bolj drčal, kot vzdigoval.

Nosil se je kot drugi: akurat tako je hotel imeti, kar je šega peljala. Poleti je bil v črnem fraku, tudi kverker so taki obleki rekli. Pozimi je bil v suknji. Za ta lepo je imel črno obleko, drugače pa pepelnate, tudi zelenkaste barve. — Na obleko res ni nikoli preveč dal in je ni znal varovati. Lepo narejeno obleko je časih nosil zelo površno.

Ernestina Jelovšek

Hčerka pesnikova je leta 1877. napisala »Spomine na Prešerna«, ki so izšli v knjižni obliki šele 1. 1903. Na straneh 4., 5. in 6. citamo!

Ana Jelovšek, mati Prešernovih otrok

Ker kmalu ne bode nikogar več, ki bi ga bil poznal in ker tudi nimamo nobene njegove slike po naravi, hčem ga naslikati, kakor mi ga je opisovala mati, ki je trdila, da bi ga še sedaj naslikala, ko bi znala slikati.

Kakor sam pravi, je meril pet črevljev in palcev pet, imel je torej predpisano voško mero. Nekoč je tožil:

S svojim krojačem imam krič! Prej, dokler sem bil še suh, je dejal: za tako vitkega gospoda je težko delati. S tridesetim letom sem se začel rediti in s svojim širidesetim letom sem mu že predebel, ker pravi, da je tako težko napraviti lepo se prilegajočo obleko tako korupljenemu gospodu.

Prešernov obraz je bil zdravo rudeč in nekoliko od sonca zagorel; čelo belo in ne previsoko, ker je bil zelo bujnih las. Moja mati je trdila, da je bilo to čelo najlepše, kar jih je kdaj videla.

Oči, sive in bolj majhne, je imel le napol odprte. (Podčrtal C. Z.) Njegov pogled je bil navadno resen in je daal očem nekaj motnega, vsled česar so ljudje uganili, da gleda temno.

Samo kadar je bil razburjen, vesel ali jezen, zaiskrilo se mu je oko in mogočen žarek je zadel predmet njegove ljubezni ali njegovega srda. Moji materi je rekel, da vidi v dnu človeške duše, in nemogoče bi bilo, nalagati ga.

Obrvi so mu bile svetle in košate, nos podolgovat in nekoliko zakriviljen, usta majhna, ustnice fine, gorenja je molela nekoliko preko spodnje. Kadar se mu je tresla spodnja ustnica, se je vedelo, da je razburjen.

Brada mu je bila mehka in okrog le s plitvo jamico. Njegov pogled je bil skoro oster, a okrog ustnic je imel potezo iskrene dobrosrčnosti in miline.

Lase, ki so bili zelo gosti, mehki in svetli, temnorjavi, skoro črni, je nosil navadno zelo dolge. Posebno mu je ugajalo, če ga je mati (t. j. Ana Jelovšekova; op. C. Z.) počesala, ker so ga potem zbadali njegovi znanci, češ, da ga je počesalo njegovo dekle. — Prijalo mu je tudi, da mu je moja mati pulila posamezne sive lase, ki so se začeli prikazovati. Večkrat ji je dejal, naj mu jih le populi, kar mu jih je naredila sive. Nekega dne se moji materi ni ljubilo brskati po teh gostih laseh in iskat tedaj še redkih sivih eksemplarjev. Dejala je: Če bi hotela poiskati vse, sive lase, populti bi morala kar vse od kraja.

Užaljen jo zavrne: Moj bog, meni se pač vsako veselje zagrenil! Le čakaj, tudi ti osiv! In res se je izpolnilo to njegovo prerokovanje še pred njenim tridesetim letom.

Obraz Prešernov je bil podolgovat. Hodil ni nikdar pokoncu, ampak bil je navadno nekoliko upognjen. Korakal je naglo. Kadar pa je bil razvnet ali hud, pa je skoraj tekal. Včasih je zopet stopal

neskončno počasi in povečeno. Stopinje so mu bile kratke in goste. In eno nogo je vlekel nekoliko za seboj. In čeprav je bil kmečki sin, imel je majhne roke in noge.

Johana Wohlmuth

Najstarejša od hčerk gostilničarja pri »Penu« na Tržaški cesti v Ljubljani — ki ji je pesnik tudi nekaj let dvoril, je svoje spomine narekovala Tomu Zupanu:

»Po zunanje je bil Prešeren tak-le:«

Pokrit je bil zmerom s cilindrom. A njegov cilinder je bil večkrat robat, kakor malo potlačen.

Lase je imel kostanjaste in goste. Bili so zgoraj nad čelom razdeljeni. Viseli so čez čelo dolgi. Nazaj za ušesa so bili izpeljani in kravžasti. Svetli so se njegovi lasje, ker je bilo skoro pol belih. Beli po vsej glavi — nad čelom in povsod; ne le pri ušeh, kjer jih nekateri najprej dobre.

Prav take barve kot njegova glava, je bila tudi Prešernova obleka. Temno sivkasta in vsa iz enakega blaga. Svetle obleke ni nosil nikoli.

Johana Wohlmuth-Sadnikar, Prešernova prijateljica

Na ljubljanskem spomeniku so lasje prav narejeni. A oči mu skoraj vedno delajo prevelike. Imel je bolj majhne in bolj drobne in gledal je bolj mižeče. Kakor ljudje pravijo, bi se smelo o njegovih očeh skoraj reči: kakor miš iz moke je gledal Prešeren. Tako je gledal, kakor da bi bilo zmiraj na smeh (Podčrtal C. Z.)

Nos ni bil velik. Malo je bil zakriviljen, nekako počasno upognjen. Na koncu malo tumpast, a le malo. Na spomeniški sohi se mi zdi nos malo prevelik in malo prepolog.

Njegov obraz na ljubljanskem spomeniku je nekoliko preveč potegnjen. Zgornji

oddelek obraza je bil bolj na široko. Tisti kosti pod očmi sta mu precej zelo vun stali na obih licih.

Vse skupen njegov obraz je bil poln, bolj okrogel, ovalen. Brade ni imel špičaste. Je bil tudi spodnji obraz bolj širok. Jamice v bradi ni imel.

Kravato okrog vrata je nosil precej visoko. In kakor so jo takrat imeli, da se nič vun videla srajca. Kravata je bila zmiraj črna, na zgornjem robu večidel precej vporabljen.

Ni bil velik, menda toliko kot v pesmi pravi: pet črevljev merim, palcev pet (v Prešernovih časih so bile prisne v veljavni dunajske mere: 1 čevlj je meril današnjih 31 cm in 61 mm, 1 palec je meril današnja 2 cm in 63 mm — potem takem bi bil Prešeren visok 171 cm in 20 mm; opomba C. Z.)

Dobro rejen je bil, ko je k nam hodil (to je bilo v letih 1844–46; op. C. Z.), toda deluhast — bog varuj — to ni bil. Vendar pa se mi zdi na spomeniku malo bolj tenek, kakor je bil. Bil je bolj čokat in široki rameni.

Suknja mu je segala komaj ali pa le do kolen, daljene. Ovratnik pri suknji je bil po takratni šegi širok; njegov zavoljo dolgih las le malo snažen. Na obch straneh pri žepih suknje so takrat nosili velike odmahilaje. Tudi na njegovi suknji so bila taka lacna.

Podoba iz Poezij

Brunni bralec si bo že iz teh treh opisov — ki le v malenkostih ne soglašajo — stikal v svojih mislih vnanjo pesnikovo podobo in jo primjerjal z različnimi upodobitvami.

A vprašanje je, če je to sploh potrebno? Saj spoznamo najtočnejšo in najlepšo pesnikovo podobo, če s srcem znova in znova prebiramo njegove Poezije!

Črtomir Zorec

obogatite praznike
s skodelico

MONICA KAVE

LJUBLJANA

NOVOLETNI POPUST

Od 20. do 31. decembra 1969 prodajamo v naših poslovalnicah v

LJUBLJANI:

Titova 24
Stritarjeva 7
Gospovska 4
Topniška 9

DOMŽALAH:

Ljubljanska 63

naslednje blago z novoletnim popustom:

- EMAJLIRANA IN ALUMINIJASTA POSODA (uvor iz ČSSR in Poljske)

POPUST 30-40 odstotkov

- PEČI NA OLJE (domače proizvodnje)

POPUST 10-12 odstotkov

- HLADILNIKI (G. Naumov in HIMO)

POPUST 45 odstotkov

Kupcem hladilnikov s področja Slovenije povremeno potne stroške vlaka ali avtobusa

- VSE IZDELKE TOVARNE GORENJE — Velenje

POPUST 12 odstotkov

NOVOLETNI POPUST

metalka
EXPORT-IMPORT
LJUBLJANA - DALMATINOVA 2

AMD SKOFJA LOKA

razpisuje**JAVNO DRAZBO**

Najboljšemu ponudniku karamboliranega avtomobila zastava 750, prevoženih 18.000 km za izključno ceno 6000.— din — dne 7. 1. 1970 ob 16. uri v garazi AMD Škofja Loka, Jezgorovo predmestje št. 10. Kavcija 10 %.

Ogled 1 uro pred pričetkom dražbe.

SEN TA

skladišče Kranj
Tavčarjeva 31, tel. 22-053
(bivši Exoterm)

VAM NUDI:

- najkvalitetnejšo moko vseh vrst
- testenine »Bačvanka«
- vse vrste živilinskih krmil po zelo ugodni cenil

Kompas**išče**

za svojo restavracijo na Korenskem sedlu

natakarja ali natakarico
z znanjem nemščine.
Prijavite se direktno v poslovalnici na KORENSKEM SEDLU.

**OBISCITE GOSTILNO
ZG. DUPLJE**

DROPULJIC LIBERAN
kjer vam bomo postregli s postrvmi in specialitetami na žaru.

Lep pozdrav in nasvidenje v Zg. Dupljah.

Gostilna pri
DROPULJIC LIBERAN

Na novega leta ob 5. uru zjutraj

za preganjanje »mačka,«

STAJERSKA
KISLA JUHA
V HOTELU EVROPA

Komisija za razpis delovnih mest To varne čipk, vezenin in rokavic Bled, razpisuje prosto delovno mesto

vodje

finančno računovodskega sektorja.

Pogoji:

a) višja strokovna izobrazba finančne stroke s pet let prakse v stroki podjetja

b) srednja strokovna izobrazba finančne stroke z deset let prakse v stroki podjetja

Stanovanja ni na razpolago. Prednost imajo kandidati, ki imajo stanovanje v bližini podjetja, z upoštevanjem pogojev razpisa in so večji vodstvenih poslov.

Osebni dohodek po pravilniku o delitvi sredstev za OD.

Prijave z ustrezno dokumentacijo in življenjepisom naj kandidati pošljejo na gornji naslov. Rok za sprejemanje prijav je 15 dni od dneva objave razpisa.

Izkoristite ugodnosti prevoza po železnici

ZA VASA POTOVANJA:

- direktne zveze z važnejšimi kraji Evrope
- cenjen, udoben in varen prevoz
- popust 25 % na redno vozno ceno pri potovanju na vikend, pri povratnih potovanjih in skupinskih potovanjih,
- posebno ugodni pogoji za skupinska potovanja mladine

Na potovanju si lahko privoščite počitek in okreplilo v vozovih spalnikih, vozovih z ležišči in jedilnih vozovih.

Za vse informacije in turistične storitve vam je na voljo ZŽTP Turistično-transportni biro Ljubljana, s poslovalnicami v Ljubljani, Mariboru in Celju.

ZA PREVOZ VASEGA BLAGA

- ugoden, hiter in zanesljiv prevoz velikih pošiljk, pokvarljivega blaga, kmetijskih pridelkov, sadja in zelenjave — za kar vam železnica oskrbi posebne vozove, odprte, zaprte ali vozove hladilnike
- lastna spedicija za notranji in mednarodni promet Fersped

Preudarno potovati — se pravi potovati z vlakom, predvsem pa, če izkoristite ugodnosti, ki vam jih daje železnica pri potovanjih v skupinah, pri povratnih potovanjih, potovanjih na vikend in na letni dopust.

Avtomobilisti — vaš čas je denar! Na dolgo pot vzemite avto s seboj na vlak. V namembni kraj potovanja boste prišli sveži in spočiti!

Izkoristite ugodnosti potovanja z vlakom — zaupajte svoje pošiljke za prevoz po železnici!

Prodam

Prodam svetlo opravo (komplet) za DNEVNO SOBO. Izdelava leta 1961. Žemva, Kranj, Begunjska 6

5970

Prodam KRAVO simentalko s četrtem teletom, po izbiri. Sp. Duplje 67

6020

Ugodno prodam novo italijansko PLINSKO PEC colget. Naslov v oglašnem oddelku

6020

Prodam 150 kg težkega PRA-

SICA za zakol. Trboje 41, Smlednik 6021

Prodam PRASICKA za zakol. Primskovo, Krašnova 12, Kranj 6022

Prodam PRASICKA za zakol. Velenovo 35, Cerknje 6023

Prodam 170 kg težkega PRA-SICA. Moše 13, Smlednik 6024

Prodam novo SPLOSNO ENCIKLOPEDIJO v hrvatskem jeziku, žepni japonski TRANSISTOR aewia in novo OTROSKO KOLO. Radovljica, Linhartov trg 15 6025

Prodam PRASICA za zakol. Lahovče 41, Cerknje 6026

Prodam 8 let staro KOBilo in črno DETELJO. Virmaše 48, Skofja Loka 6027

Prodam več PRASICEV po 200 kg težkih, Kranj, Gorenje-savska 19 6028

Prodam uvoženo PEĆ na olje (11.000 Kcal) z vgrajenim ventilatorjem za topli zrak, stojec LITOZELEZNO BANJO in dva KOTLA za kopalnicu. Krelj, Stara cesta 13/II, Kranj 6029

Prodam električni namizni SIVALNI STROJ za 1200 din. Primskovo, Reševa 7, Kranj 6047

Prodam cca 140 kg težkega PRASICA za zakol. Avsenik, Polče II pri Begunjah 6031

Prodam 14 m BUKOVIH DRV. Poizve se Grad 29, Cerknje 6030

Motorna vozila

Prodam FIAT 750. Prevožnih 37.000 km. Naslov v oglašnem oddelku 6032

Kupim dobro ohranjene 15-colske GUME, 15 x 6,40. Zg. Brnik 74, Cerknje 6032

Prodam FIAT 600. Strahinj 70, Naklo 5997

Prodam dirkalni MOPED na 5 prestav. Maksimalna hitrost 120 km/h. Ogled 4. januarja 1970. Pungart 10, Škofja Loka 6033

Prodam novo PRIKOLICO za osebni avto, do 800 kg nosilnosti, prostornina 142 x 195, Zg. Besnica 19 6034

Prodam karamboliran FIAT 750. Polončič, Dobro polje 19, Brezje 6035

Kmetijska zadružna Cerknje na Gorenjskem objavlja

naslednja prosta delovna mesta za delo z nepolnim delovnim časom:

1. zbiralka mleka za Voklo 2 uri na dan
2. zbiralka mleka za Voglje 2 uri na dan
3. zbiralka mleka za Trboje 1 uro na dan
4. zbiralka mleka za Prebačovo 1 uro na dan
5. snažilka upravnih prostorov Voklo 2 uri na dan
6. 2 fizična delavca za nakladanje in razkladanje materiala Cerknje in Voklo 4 ure na dan
7. 3 delavci strojniki za Voklo, Trboje in Zg. Brnik 4 ure na dan

Pogoji za navedena delovna mesta so:

6 razredov osnovne šole, pod točko 7. pa PK
Rok prijave za vsa objavljena delovna mesta je 20. januar 1970.

KMETIJSKA ZADRUGA CERKLJE

Zahvala

Ob bridi izgubi moža, ata, starega ata in brata

Andreja Aljančiča

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in kolektivom, ki so mu darovali vence in cvetje, mu izkazali zadnjo čast in ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo dr. Hriberniku, č. g. župniku Tomanu, pevcem za žalostinke, krajevni organizaciji ZB in sosedom za nesebično pomoč. Se enkrat prav vsem iskrena hvala.

Zalujoči: žena, otroci, sestre, brat in drugo sorodstvo

Podbrezje, 29. decembra 1969

Zahvala

Ob nenadni izgubi našega moža in očeta

Andreja Bobnarja

se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, posebno dr. Beleharju, častiti duhovščini za spremstvo, PGD Cerknje, tov. Miklavčiču za poslovilne besede ob odprttem grobu, sindikalni podružnici in sodelavcem Creine Kranj, sodelavcem Iskre, obrat Termoplast, osn. šoli Smihelj pri Novem mestu za darovane vence, izraze sožalja in za spremstvo na njegovi zadnji poti

Zalujoči: žena Julka, sin Andrej, hčerka Julka z družino in hčerka Cilka z Romancem

Cerknje, Smihelj pri Novem mestu, 19. decembra 1969

Kupim

Kupim komplet CRPALKO za hišni vodovod. Dalamič Ivan, Brod, Sentvid nad Ljubljano 6036

Sprejemem SNAŽILKO — dvakrat tedensko popoldne, Tratnik Mrakova 1, Kranj (Vodovodni stolp) 6039

Ostalo

Obdelovalno zemljo dam v NAJEM, v bližini Praprotnje Police. Ponudbe oddati pod »njajemnina« 6040

Na Jelenovem dvorišču pozbavljen TRANSISTOR se dobri pri Gril, Kranj, Ljubljanska cesta I a 6041

Zbiram barvne ZIDNE KLEDARJE vstih držav in barvne turistične PROSPEKTE izven Evrope. Plačam po dogovoru. Po obvestilu pride na dom. Prodajalce sprejemam v delavnikih od 15. do 17. ure. Stirn, Kranj, Gosposvetska 19/II 6042

Obveščam cenjene goste, da bo SAMOPOSTREZNA RESTAVRACIJA v KRAJU zaprta dne 1., 2. in 3. januarja 1970. Dne 4. 1. 1970 bo restavracija obratovala z običajnim delovnim časom. Vsem gostom želimo srečno novo leto 1970 in se priporočamo za obisk 6043

STOJILKOVIC ZIVOJIN, Steklar, SKOFJA LOKA, Blaževa 8. Vsem cenjenim strankam želi srečno in uspešna polno novo leto 1970

CURIC MATLJA, expres bife, SKOFJA LOKA, Blaževa 1. Vsem cenjenim obiskovalcem želim srečno novo leto 1970 in se priporočam

PUCKO GABRIEL, SKOFJA LOKA, Blaževa Popravila radijskih in TV sprejemnikov. Vsem cenjenim strankam želim srečno novo leto 1970 ter se priporočam

**ZLATNINA,
SREBRNINA,
DRAGULJI,
URE
IN SPORTNI
POKALI**

v priznanih
strokovnih
trgovinah

Georg Pirker

Ze petdeset let v Trbižu — prodajalni v Zgornjem in Spodnjem Trbižu. Govorimo nemško, italijansko in slovensko. Dinarje vam obračunamo po najboljšem dnevnom tečaju.

Kakšen krvni davek v letu 70

Letos je na Gorenjskih cestah tekla kri in kosila smrt kot še nobeno leto doslej. Podatki za celo leto sicer še niso zbrani, točne številke bodo znane po novem letu, vendar se že lahko ob letošnjih smrtnih nesrečah v prvih devetih mesecih zgrozimo. Lani je umrlo v prometnih nesrečah 26 ljudi, letos pa kar polovico več. Otrok je umrlo kar trikrat več kot lani. Kje so vzroki za tako — skoraj bi rekli — množično umiranje na naših cestah, ne samo gorenjskih, saj smo tudi v slovenskem merilu pri vrhu evropske lestvice. In kakšne bodo te številke prihodnje leto? Napovedati jih ni mogoče, lahko pa se predvideva, da ob približno enakih vozno tehničnih pogojih, večjemu številu vozil in večji gostoti prometa ne morejo biti kaj dosti manjše. Lahko bi seveda bile, če... O tem smo se pogovarjali na upravi javne varnosti v Kranju.

Gneča na cesti

Drugo leto na naših cestah ne bo prav nič manjša gneča kot letos, saj je bila gostota prometa letos kar za četrino večja kot lani. Seveda so »najgostejsi« poletni meseci, ko sem prijetemo še milijonski pritok vozil izza meje, vendar pa je bil tudi domači promet letos izredno živahen. Temu je pripomogla še izredno lepa jesen. V najlepšem jesenskem mesecu pa je izgubilo na gorenjskih cestah življenje v prometnih nesrečah 10 ljudi! Ob koncu tedna je bilo v tej lepi jeseni na cestah proti Gorenjski od 10.000 do 15.000 vozil dnevno. Gnečo so povečevali še enodnevni ali dvo-dnevni italijanski in avstrijski motorizirani turisti. To je približno toliko vozil, kot jih je registriranih na Gorenjskem. Torej tako kot bi v enem dnevu vsa motorna vozila vesoljne Gorenjske zapustila garaže ter se zapodila na ceste.

Ni čudno, če ob takih priložnosti naš kranjski in — kot je znano — neizkušeni voznik izgubi živce.

Naša kranjska in tudi slovenska voznika večina ni stara več kot deset let. Danes pa ima voznisko dovoljenje vsak peti Gorenjec. Vozniška dovoljenja pa dobivajo vedno novi vozniki. Številka v primerjavi s kakim evropskim poprečjem ni primerljiva, vendar pa je voznika večina vse te množice voznikov vprašanje zase.

Imam prednost

Nič koliko voznikov je že pokalo od jeze za nedeljski mišerji, kot jih radi imenujemo, ko so s polzivo hitrostjo ovirali promet na cesti prvega reda. Pri tem pa so se

varno držali leve polovice svojega cestišča ter tako one-mogočili oziroma ovirali prehitevanje. Na ta način se je pripetilo že veliko nesreč. Znano je, da se predvsem neizkušeni vozniki — trdno drže svoje pravice voziti po svoji levi strani ne glede na dogajanje v prometu. Tak voznik se ne bo umaknil na skrajni rob ceste in tako omogočil prehitevanje vozniku, ki pelje v škarje, pa čeprav temeljni zakon o prometu pravi, da mora voznik preprečiti nesrečo, če je to v njegovi moči. Nasprotno — bliskanje z lučjo, žuganje s pestjo, trkanje na celo, tako se obnaša po-prečni Kranjec v taki situaciji. Da bi se umaknil — nikoli. Podobno je z voznisko solidarnostjo in vladostjo, kadar želi voznik s stranske ceste v promet na prednostni cesti, posebno ob prometnih koničkah. Marsikateri voznik je spoznal to solidarnost, ko je debelo uro čakal in gledal kolono, ki je vozila mimo. Vsak voznik v koloni je še pritisnil na plin, da ja ne bi kolona sprejela novega voznika... Na nekem križišču v nekem italijanskem mestu je spomenik, kjer piše, da je tu preminul ta in ta voznik, ki je imel prednost. Trdrovratno se držati te svoje pravice, pomeni včasih izgubiti glavo.

Sola izkušenosti Kranjev v gostem prometu, v katerem smo se nenadoma znašli, pa bo trajala prav gotovo še kakih pet do deset let. Kolikšen bo krvni davek na naših cestah do takrat, ko bodo vozniki imeli ne samo voznisko šolo, pač pa še šolo izkušenosti, ne ve nihče. Do tedaj pa bomo pri vrhu evropske lestvice po smrtnosti v prometnih nesrečah, pa čeprav je

v nekaterih deželah promet še gostejši. Čeprav je na primer poleti pri nas na naših cestah veliko število tujih voznikov, pa ti kljub našim očitkom, da vozijo divje, povzroča le neznavno število prometnih nesreč.

Alkohol za volanom

Ko že peremo glavo voznikom, jo dajmo temeljito. Kaj še prometni strokovnjaki očitajo našemu vozniku? Ne zna prilagoditi hitrosti glede na stanje ceste. Jeseni z megle, mokro cesto, poleđico število nesreč naraste. Kasneje se število nesreč zmanjša, kar pomeni, da so vozniki prehodno obdobje prilagajanja uspešno prebrodili. Vožnjo pozimi v težjih pogojih začno upoštevati — postanejo previdnejši. Da so vozniki malomarni glede tega, vedo povedati prometni miličniki, ko pregledujejo obrabljenost gum. Z obrabljenimi gumami se ne da varno voziti, to vsak ve, pa vendar vozniki vozijo tudi s takimi. Gum zmanjšava v trgovinah le takrat, kadar so vozniki prisiljeni, da jih kupijo — po prometnih akcijah.

Naš voznik — kot je znano — se ne brani alkohola. V zadnji akciji, ko so ustavili 1780 voznikov, jih je vozilo pod vplivom alkohola 72. To pomeni, da vsak peti od stotih voznikov vozi pod vplivom alkohola. Zato je tudi nesreč, ki jim botruje vinjenost, precej: nesreča, ki jim botruje alkohol so na drugem mestu. Številka 49 za letošnje prvo polletje ne pove veliko — tolikim nesrečam z materialno škodo nad 500.000 starih din je botrovala vinjenost. Ne da pa se ugotoviti, kolikim nesrečam je tudi botrovala vinjenost — vendar tista neuradna — to je pod 0,5 promila v krvi. Vinjenost pod to mejo ne velja za vinjenost, kot to določa zakon, vendar pa strokovnjaki menijo, da je prav voznik z manj kot 0,5 promila alkohola v krvi najbolj nevaren. Ne zaveda se namreč vinjenosti — pač pa je vesel in uživa v hitrosti in objestnosti na cesti. In nesreča je hitro tu.

Letos je bilo na Gorenjskem odvzetih 1500 vozninskih dovoljenj voznikom, ki jih je milicijska patrulja zalotila v vinjenem stanju za volanom. In kaj se zgodi vozniku za tak prekršek? Ne, ne gre za en do šestih mesecov na prisilno delo — na ta način so na Finskem zgradili moderno letališče — kazen zaradi dolgotrajnosti postopka izgubi na učinkovitosti. Razen tega pa se da tudi z občinskim upravnim organom zmeniti za čas odvzema voznika dovoljenja. V zimskem času marsikdo raje pogreša voznisko dovoljenje kot na primer poleti. Kazni so tako nizke, da ne dosežejo svojega namena,

zaradi preobremenjenosti sodnikov za prekrške, pa kazneni recimo po enem letu ni tako učinkovita kot bi bila, če bi vozniku odvzeli dovoljenje že na kraju samem, vrnili pa šele po preteklu kazni.

So krivi le vozniki

Pri analizi prometnih nesreč se sicer pokaže, da med njihovimi vzroki prevladujejo subjektivni, to je voznikovi, manj pa objektivni — to je stanje ceste, opremljenost ceste, znaki in podobno. Naše ceste niso dobro opremljene, nekatere nevarne točke na naših cestah še vedno povzročajo prometne nezgode. Zimsko vzdrževanje cest ni tako kot bi si ga želeli. Vzrok je seveda v denarju in v tisti znani kitici — za malo denarja, malo muzike. Vzdrževanje cest pa je draga. Nedvomno vodno dobitje je kontrola. Zavzemajo se sicer za večja pooblastila. Mandatne kazni so prenizke. Naši vozniki bi se prideli za glavo, če bi napravili večji prekršek in bili zanj kaznovani v kaki prometno razviti evropski deželi! S spremembami temeljnega zakona o prekrških naj bi bile te kazni učinkovite.

Organji prometne milice ne morejo v teh okvirih — namreč stanju in opremljenosti naših cest ter ob zgoraj omenjenih karakteristikah voznikov, zaustavljati krvanje prometnih nezgod. Njihovo delo je kontrola. Zavzemajo se sicer za večja pooblastila. Mandatne kazni so prenizke. Naši vozniki bi se prideli za glavo, če bi napravili večji prekršek in bili zanj kaznovani v kaki prometno razviti evropski deželi! S spremembami temeljnega zakona o prekrških naj bi bile te kazni učinkovite.

Kaj delati?

Preventivne akcije, ki so postale že stalni »psihološki« pritisk na voznike, bodo tudi v letu 1970 eden od ukrepov prometne milice na Gorenjskem. L. M.

Nesreče zadnjih dni

V petek, 26. decembra, nekaj pred dvanašto uro je na cesti tretjega reda v Begunjah avtobus Ljubljana Transporta, ki ga je vozil Janez Lah iz Sp. Gorij, povezal Franca Bizjaka, starega 44 let iz Podmeje pri Ajdovščini, začasno v psihiatrični bolnišnici v Begunjah. Nesreča se je pripetila, ko je Bizjak hotel prečkal cesto pred avtobusom. Po še ne potrjenih vsteh je Francu Bizjaku spodrsnilo, tako da je padel pod zadnje kolo avtobusa. Bil je takoj mrtev.

Voznica osebnega avtomobila Tilka Černe z Bleda je v soboto popoldne v Ratečah prehitevala pešca. Pri tem je zapeljala preveč v levo in trčila v osebeni avtomobili italijanske registracije, voznik Dellamea Ferdinand. Ranjen ni bil nihče, škoda pa je za 8000 din.

KMETIJSKA ZADRUGA CERKLJE NA GORENJSKEM

razpisuje

PROSTA DELOVNA MESTA

1. Vodje okoliša

in lastne kmetijske proizvodnje

Pogoji: kmetijski tehnik poljedelske smeri z diplomo in 3 leta prakse.

2. Poslovodje

kmetijske trgovine

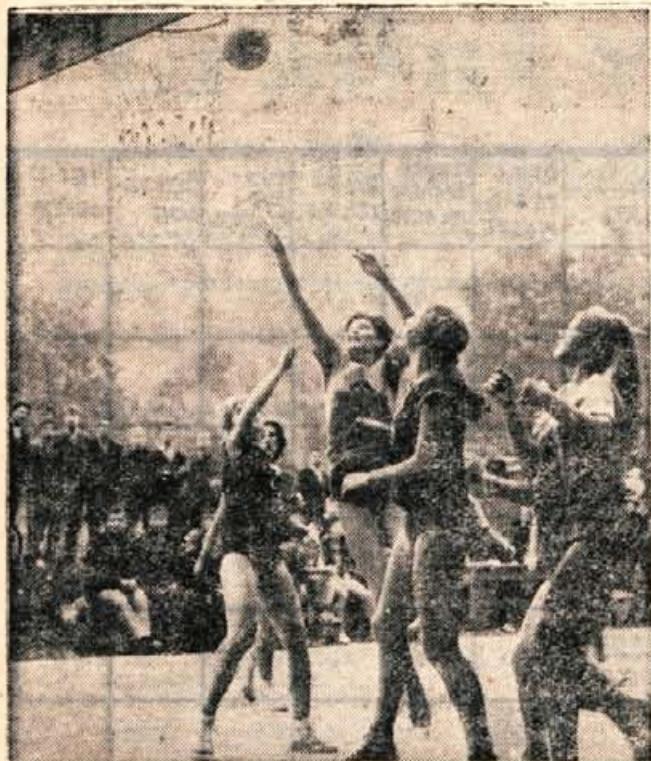
Pogoji: VKV delavec v trgovini z 2 letno prakso
KV delavec v trgovini s 4 letno prakso
— prednost imajo moški kandidati, ki poznajo kmetijsko vedo

Poskusna doba za oba razpisna delovna mesta traja 3 mesece.

Pismene prijave sprejema uprava zadruge do 20. januarja 1970.

Nekaj številk:

Do srede decembra letos je na gorenjskih cestah v prometnih nesrečah umrlo 49 ljudi, lani 26. Samo v oktobru je umrlo v prometnih nesrečah 10 ljudi. Od tega je bilo 6 otrok. — Statistični podatki, zbrani za prvo polletje, povedo, da je bilo na Gorenjskem v tem času 1014 nesreč, od tega 175 nesreč z materialno škodo nad 5000 novih din in s telesnimi poškodbami. Dejanska škoda — tako materialna kakor škoda zaradi izgubljenih delovnih dni — ni ocenjena. Je pa velikanska.

Košarkarice Jesenice so bile letos spet republiške prvakinje

Športna kronologija leta 1969

Tudi kolesariji iz Kranja so letos dosegli nekaj pomembnih uspehov. Najbolj sta se izkazala Ribnikar in Žagar

Januar

Smučanje:

Ludvik Zajc je na 17. novembreti turneji dosegel 20. mesto. Na tradicionalnem tekmovanju tekačev v Bohinju se je Alojz Kerštajn uvrstil na 13. mesto. Na Koroško-slovenski skakalni turneji je postal zmagovalec Marjan Mesec. V tekmovanju Po stezah partizanske Jelovice je postal prvak SRS v biatlonu Kobilica iz Gorij. Ludvik Zajc pa je sredi januarja v spominski tekmi za umorjenim predsednikom ZDA Kennedyjem v Lake Placidu (ZDA) zasedel odlično tretje mesto. Med alpinci pa se je ob koncu meseca najbolj odrezal Blaž Jakopič, ki je zmagal na mednarodnem slalomu v Mordinusu.

Sankanje:

Resman (Begunje) in Osvnikova (Tržič) sta postala prvaka SRS, med dvosedimi pa S. Zupan—Lombar (Begunje).

Kegljanje na ledu:

Jesenčan Piber je osvojil v Celovcu naslov evropskega prvaka v bližanju in zbijanju.

Namizni tenis:

Teran in Pavličeva sta postala prvaka SRS.

Februar

Smučanje:

Na republiškem prvenstvu v tekih na Jezerskem je med mlajšimi člani zmagal Kalan (Gorje), med članicami pa je bila najboljša Repinčeva iz Bohinja. V štafetah pa so bili najboljši med člani tekači iz Gorij, med članicami pa je prvo mesto dosegla ekipa Partizana iz Bohinja. Na državnem prvenstvu v tekih v Delnicah pa sta postala prvaka med člani na 30 km Kerštajn, med člani na 15 km Mlinar (oba Jesenice). Na prvenstvu SRS v slalomu in veleslalomu na Krvavcu pa je v obeh disciplinah zmagal Andrej Klinar. Marjan Mesec pa je v Zireh osvojil naslov državnega prvaka v skokih. Jaka Reš pa je v tem mesecu postal zmagovalec 12. tekmovanja za Mavrovski memorial v teku na 30 km. Na 8. pokalu Vitranc v Kranjski gori pa se je od naših alpincov najbolje uvrstil v veleslalomu Blaž Jakopič (37.), v slalomu pa Andrej Klinar (27), velik uspeh pa je zabeležil Alojz Kerštajn v teku na 15 km za pokal Kurikkala v Cortini (7.). Na državnem prvenstvu v alpskih disciplinah v Kranjski gori pa so naslove osvojili: v smuku in veleslalomu Blaž Jakopič, v slalomu in kombinaciji pa Peter Lakota. Na generalki za svetovno prvenstvo v klasičnem smučanju v Strbskem Plesu (CSSR) je bil na srednji skakalnici od naših najboljši Zajc (10.), na veliki pa Stefančič (27), v teku na 15 km se je Kerštajn uvrstil na 27., v teku na 30 km pa je bil Kobilica kot najboljši Jugoslovan 40. V klasični kombinaciji pa je Blejčan Ambrožič zasedel 18. mesto.

Hokej na ledu:

Jesenčani so v tekmovanju za alpski pokal zasedli drugo mesto in osvojili 13. zvezdico na državnem prvenstvu.

Marec

Smučanje:

Na balkanskem prvenstvu v Romuniji je postal Blaž Jakopič prvak v veleslalomu in šalomu, Mlinar pa je bil tretji v teku na 15 km. Marjan Pečar pa je osvojil prvo mesto na prvenstvu SRS v skokih. Na poletih v Vikersundu je bil od naših najboljši Zajc, ki se je plasiral na 13. mesto. V ponovljeni tekmi za prvenstvo SRS v teku članov na 15 km pa se je končal z mrtvim tekom Kobilice in Bavčeta. Peter Stefančič je 23. marca na zaključni dan otvoritvenega tekmovanja na novi 160-metrski skakalnici v Planici s 150 metri dosegel nov jugoslovanski rekord v poletih.

Pavel Kobilica, eden najboljših tekačev tekaškega sredšča iz Gorij

Plavanje:

Na zimskem prvenstvu Jugoslavije v Beogradu je bil kranjski Triglav 3.

Kegljanje:

Triglav je v republiški ligi zasedel prvo mesto, Jesenice pa so bile 4., Kranjska gora pa 8.

April

Smučanje:

Na mednarodnem veleslalomu na Zelenici je bil od naših najboljši Andrej Klinar, ki se je uvrstil na 9. mesto.

Plavanje:

Pionirji Triglava so bili tretji na zimskem državnem prvenstvu.

Maj

Atletika:

Na tekmovanju za atletski pokal Slovenije je kranjski

Triglav osvojil tretje mesto. Milek je skočil v višino 208 cm na mednarodnem mitingu Alpe-Adria v Ljubljani in zasedel peto mesto.

Vaterpolo:

Na uradnem državnem zimskem prvenstvu so bili mladinci Triglava tretji.

Junij

Kegljanje:

Na ekipnem državnem prvenstvu moških je Triglav zasedel drugo mesto, Jesenice pa so bile pete.

Odbojka:

Jesenice so osvojile tretje mesto v drugi zvezni lige-zahod.

Rokomet:

Kranj je spet dobil republiškega ligaša v moški konkurenči.

Julij

Plavanje:

Triglav je postal prvak tekmovanja za pokal plavalne zveze Slovenije.

Vaterpolo:

Tudi vaterpolisti Triglava so bili zmagovalci pokalnega tekmovanja SRS.

Avgust

Vaterpolo:

Triglavani so postali prvaki druge zvezne lige in se uvrstili v prvo zvezno ligo.

Plavanje:

Triglav je tudi v plavanju pobral v letošnjem letu v skoraj vseh kategorijah prvo mesto na republiških prvenstvih.

Atletika:

Franci Fister se je uvrstil v državno reprezentanco za balkanske igre.

September

Plavanje:

Triglav je zasedel četrto mesto na državnem članskem prvenstvu.

Streljanje:

Franc Peterbel je v streljanju s hitro pištole osvojil naslov državnega prvaka.

Oktober

Košarka:

Zenska ekipa Jesenice je bila prva v republiški ligi.

Atletika:

Franc Fister je postavil nov slovenski rekord v peteroboruju.

Kegljanje:

Jože Turk je postal republiški prvak.

Smučanje:

Na skakalnici iz umetne mase v CSSR je Peter Stefančič premagal Raško in Wirkolo.

November

Kegljanje:

Triglav je bil prvi na prvenstvu SRS v borbenih igrach za člane. Jože Turk pa je osvojil naslov državnega prvaka.

Namizni tenis:

Na republiškem prvenstvu je pionir Triglava Ramovič zasedel prvo mesto.

December

Kegljanje:

Triglav je osvojil prvo mesto na državnem prvenstvu v borbenih igrach, ekipa Jesenice pa je bila sedma.

Nagradna križanka

Poglejte 13. stran

		PRVO- ROJENEC	MATI VSEH BOGOV	ATEK	REKAV UKRA- JINI	UPRAVNI ODBOR	KRAPINA	1000 KG	REKA NA SEU. FINSKE	ZBIRA ORGANOV OBLASTI	NIZO- ZEMSKA	TUJ- DVO- GLASNIK	ŠKILJE- NJE	TEŽKO OROŽJE
		MUDNOST DAMASKUTEGA ČASA												
		LOŠČ, EMAJL												
		KLJUKE												
		NEMSKI FILOZOF GEORG												
GNOJNA RAZPOKA V USTIH														
INDUSTRI- MESTO V PORURJU														
DD ENEKA LETA														
IMENO- VALNIK														
STARĀ LEKARN. UTEŽNA HERA														
UMRLI. IGRALEC IVAN.														
MESTECE PRI LMI ZSSR														
PTICA, KI HENJA BIVALISČE														
STAR AVSTRIDSKI DENAR														
TROPSKA OMALKA														
RIMSKI MUZEJ. IN KATEDROLA														
ITALIJ. SPOLNIK														
SREBSKO MOŠKO IME														
BREZ GÖVORA														
KEMIONA SPOJINA														
		NUDNOŠT DAMASKUTEGA ČASA												
		LOŠČ, EMAJL												
		KLJUKE												
		NEMSKI FILOZOF GEORG												
		SKRIVNO RAZDODJE												
		ŠTEVNICO												
		KUHINJSKA POSODA												
		IGRALEC HILIAN												
		EDWARD KOCBEK												
		TELČEK												
		KARENINA IZ AVALJE												
		BOLNICA												
		SPLETKARM												
		IZRAELSKI ZUN. HIN.												
		GLAVNO MESTO												
		ORGAN AHLERISKIH DEZAV												
		TOJE ZENSKO IME												
		NIKAI NI PRISLOV												
		TRIGWE												
		PEROCI												
		JUTRJANA PADAVINA												
		PEROC												
		TRIGWE												
		SEVERNJI JELEN												
		ZEMELJ. TEČAJ												
		SEVERNI JELEN												
		ZEMELJ. TEČAJ												
		TRIGWE												
		SEVERNI JELEN												
		ZEMELJ. TEČAJ												
		SEVERNI JELEN												
		ZEMELJ. TEČAJ												
		SEVERNI JELEN												
		ZEMELJ. TEČAJ												
		SEVERNI JELEN												
		ZEMELJ. TEČAJ												
		SEVERNI JELEN												
		ZEMELJ. TEČAJ												
		SEVERNI JELEN												
		ZEMELJ. TEČAJ												
		SEVERNI JELEN												
		ZEMELJ. TEČAJ												
		SEVERNI JELEN												
		ZEMELJ. TEČAJ												
		SEVERNI JELEN												
		ZEMELJ. TEČAJ												
		SEVERNI JELEN												
		ZEMELJ. TEČAJ												
		SEVERNI JELEN												
		ZEMELJ. TEČAJ												
		SEVERNI JELEN												
		ZEMELJ. TEČAJ												
		SEVERNI JELEN												
		ZEMELJ. TEČAJ												
		SEVERNI JELEN												
		</td												